

A person is walking away from the camera on a dirt path towards a bright sunset. The person is wearing a dark jacket and pants. The path is flanked by dry grass and bushes. The sun is low on the horizon, creating a strong backlight effect.

ÅRSRAPPORT 2022

Vi søker varig
samarbeid og gode
relasjoner med
tjenestene.

Foto: Erik Ruud s. 13, 19, 25, 27, 34, 37, 43, 48. Unsplash.com s. 1, 2, 53, 55
Illustrasjon: Cathrine Finnema s. 10, 16, 19, 40, 42. Maria Våge Traasdahl s. 55
Design: Nano Design

Innhold

Senterleders hilsen.....	4	2.1.5 Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Handlingsplan (2021–2024)	32
Nøkkeltall	6	2.1.6 Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme	34
Årsrapport 2022	11	2.1.7 Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel	35
1.1 Samfunnsoppdraget.....	11	2.1.8 Handlingsplan mot voldtekt (2019–2022)	38
1.1.1 Evaluering	12	2.1.9 Nasjonal helseberedskapsplan. Versjon 3.0 fastsatt 1. januar 2018.....	38
1.1.2 Resultater av samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner	12	2.2 Sentrale satsinger	41
1.2 Samarbeid med statsforvalterne	12	2.2.1 Program for folkehelsearbeid i kommunene ...	41
1.2.1 Samarbeid med kommunale læringsnettverk	12	2.2.2 Tidlig Inn og Bedre Tverrfaglig innsats	41
1.2.2 Samarbeid arbeid mot vold i nære relasjoner	12	2.2.3 Tverrfaglig aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam.....	41
1.2.3 Samarbeid om hjelp til ukrainske flyktninger	12	2.2.4 Rask psykisk helsehjelp	41
1.3 Samarbeid med relevante fagmiljøer	13	2.2.5 Pakkeforløp Psykisk helse og rus	41
1.3.1 Samarbeid med NKVTS.....	13	2.3 Forebygging av selvmord og selvskading	42
1.3.2 Samarbeid med NSSF	13	2.3.1 Samlinger i regionen	42
1.3.3 Samarbeid med øvrige RVTS.....	13	2.3.2 Samarbeid med LEVE om utvikling av sorgstøttetilbud	42
1.3.4 Samarbeid med KRUS	13	2.3.3 Samarbeid med VIVAT	43
1.3.5 Samarbeid med Forsvarets sanitet	14	2.3.4 Innsats i RVTS Øst understøttet av Helse Sør-Øst RHF	43
1.3.6 Samarbeid med Statens barnehus.....	14	2.4 Personell som har deltatt i internasjonal tjeneste for Norge	44
1.3.7 Samarbeid med Politiet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	14	2.5 Sinnemestring – arbeid rettet mot voldsutøvere	46
1.3.8 Samarbeid med NAV	14	2.6 Los-funksjon	46
1.4 Regionalt samarbeid.....	14	2.7 Flyktninghelse og tvungen migrasjon.....	46
1.4.1 Regionale ledermøter	14	2.8 Forebyggende familiearbeid i eksil	48
1.4.2 Regional plan	14	2.9 Torturutsatte	48
1.4.3 Samarbeid med RBUP	14	2.10 Regionale tverrfaglige nettverk innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid	49
1.5 Særskilte formål og fag- og arbeidsområder for RVTS	15	2.11 Bistand til tjenestene i utviklingen av rusarbeidet	49
1.5.1 Vi bidrar til stadig bedre tjenester innen spisskompetanseområdene	15	2.12 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene	49
1.5.2 Vi prioriterer samarbeid med tjenester som ønsker å arbeide systematisk med kvalitets- utviklingsarbeid	16	2.12.1 Nasjonal krisesenterkonferanse	49
1.5.3 Vi sprer kompetanse gjennom helhetlig kommunikasjon og nyskapende digitale og praksisnære produkter	18	2.12.2 Regionalt krisesenterarbeid	49
1.5.4 Vi gir særlig oppmerksomhet til områder som er politisk prioritert	24	2.13 Sentrene mot incest og seksuelle overgrep (Nok/SMISO)	50
1.5.5 Vi videreutvikler oss som moderne kunnskapsorganisasjon.....	24	2.14 TryggEst.....	51
Særskilte oppgaver og satsinger	26	2.15 Jeg vet og Snakke med barn	51
2.1 Sentrale planer	26	2.16 Barnevernreform og kommunenes ansvar	52
2.1.1 Prop. 121 S (2018–2019) Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019–2024) ...	26	2.16.1 Evaluering av arbeidet rettet mot læringsnettverk	54
2.1.2 Ny opptappingsplan for psykisk helse og forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet ...	26	2.17 Innspill til veilederen Sammen om mestring	54
2.1.3 Frihet fra vold. Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021–2024)	27	2.18 Utarbeidelse av støttmateriell – nye læreplaner	54
2.1.4 Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020–2025).....	31	2.19 Nettbasert formidling	54
		2.19.1 Nettressurser med brukertall.....	56

Senterleders hilsen

Vendt mot tjenestene

Da Russland invaderte Ukraina 24. februar, kom krigen til Europa. Vi hadde knapt rukket å glede oss over at pandemien virket å være på retur, og vi i RVTs Øst hadde fortsatt vår innsats til kriserammede Gjerdrum kommune. I skrivende stund ser ikke krigen ut til å avta, og gjennom hele året har vi vedlikeholdt vår kontakt via *Helsesamarbeid Ukraina*. Vi har også bistått norsk tjenesteapparat med å være godt skodd for mottak av flyktninger. Man kan derfor trygt si at kriser og katastrofer har tatt stor plass også i året som har gått. Det gir mening å være til nytte, og året har vist oss sannheten i ordtaket om at en krise sjelden kommer alene.

Desto viktigere er det å gripe de gode øyeblikkene og gi plass til glede når man kan. I år ryddet vi derfor plass til å feire oss selv. I 2022 var det 15 år siden de fem RVTs-sentrene ble åpnet her i Øst, av daværende statsråd Sylvia Brustad. Bakgrunn for

etableringen var en erkjennelse hos myndighetene om at kunnskapen innen fagområdene våre måtte styrkes. RVTs-enes oppgave var – og er – å bidra til videreutvikling av kunnskapsbasert praksis i tjenestene innen våre fagområder. RVTs-ene skulle være «broer» mellom brukererfaring, ekspert-erfaring og forskning. Siden den gang er RVTs-virksomhetene blitt bygget «sten for sten», som et kontinuerlig byggeprosjekt. Fagområdene er i stadig utvikling, gjennom samskapning mellom oss og tjenestene – også på ledernivå. For 15 år siden var vi en ny organisasjon som ingen kjente til, og styrelederen i daværende Helse Øst sa det slik: *Vend dere mot tjenestene. Hvis dere ikke brukes av dem, har dere ikke begrunnet deres eksistens.*

Nå, 15 år senere, gir en slik markering anledning til refleksjon. *Er vi kjent hos tjenestene? Blir vi brukt av tjenestene, og oppsøkes vi for hjelp?* Vel, SINTEFs undersøkelse, *Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2022*, viser at av de 315 kommunene som har svart, har 89 prosent av dem vært i kontakt med RVTs. Dette er en økning på ni prosent fra 2016. Undersøkelsen viser at nesten samtlige av kommunene som har svart, er fornøyde eller svært fornøyde med de ulike kontaktformene med RVTs. Tallene er stabile over tid. Dette gir grunn til optimisme. En annen indikator på nytteeffekt var mottakelsen da vi i år besluttet å markere vårt 15-årsjubileum med å vende oss mot tjenestene på en ny måte. Da vi la ut invitasjon til RVTs-konferansen i september, var responsen rask og stor. Konferansen var gratis, digital og nasjonal. Vi tilbød vår samlede kompetanse i et lettfattelig format. Etter en knapp uke var det over 1000 påmeldte, og til konferansestart den 6. desember hadde over 5000 deltakere registrert seg, enten for å delta selve dagen – eller for å kunne logge seg inn og se undervisningsmateriellet når det måtte passe dem i ettertid.

Dette var et annerledes «stunt», og det krevde nye samarbeidsmåter mellom RVTs-ene – men mottakelsen var verdt innsatsen. Tjenestene melder tilbake at de opplever slike tilbud som godt tilrettelagt for deres behov. Det var tids- og ressurs-effektivt for dem, og vi vet at tjenestene har ulike hverdager og rammebetingelser.

RVTs-konferansen var en ny erfaring for oss, men samtidig ikke. Det var et resultat av den type brobygger-aktivitet som har vært i utvikling siden oppstarten for 15 år siden. Etter pandemien vendte vi tilbake til våre arbeidsformer, men på nye måter. Vi hadde økt bruken av digitale flater markant, og gjennom ny teknologi og endrede forventninger hos målgruppene, utviklet vi ny faglighet i samskapning med både fagfolk og ledere. Vi er også en bro mellom ulike nivåer i hjelpeapparatet. Ett eksempel er vårt langsgående samarbeid med Sykehuset Østfold HF, som strekker seg helt tilbake til gjennomføringen av *Tryggere traumeterapeuter*-programmet i 2012. I 2020 og 2021 gjennomførte vi et omfattende samskapings- og implementeringsarbeid med tre dager undervisning om behandling av traumer og suicidalitet i alle døgnavdelingene, og lederseminarer om implementering. Dette arbeidet ble videreført inn i FACT-teamet¹ i Sarpsborg. Teamet er sammensatt av ansatte fra Sykehuset Østfold HF og fra Sarpsborg kommune.

I 2022 har vi styrket vår brobygger-aktivitet med systemer og organisasjoner, og vi ser at effektiv implementering genererer færre deltakere enn enkeltstående kurs. Slik tror vi det må være når vi skal utvikle bærende kunnskapssystemer. Effektiv implementering kan bety færre åpne enkeltkurs, men minst like mye kunnskapsdeling! Vi når mange på nett, og kunnskap vokser sakte, sies det. Vi er opptatt av at hjelpen som gis skal feste seg godt i tjenestene vi samarbeider med.

I år har vi lagt om årsmeldingen – den kommer både i ny visuell drakt og i en struktur etter årets tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet og de oppgaver som er gitt oss gjennom dette. I tillegg vil du finne noen utvalgte høydepunkter og muligheten til å laste ned årsrapporten på vår hjemmeside: rvtsost.no.

God lesning! Og takk for innsatsen til ansatte og samarbeidspartnere. Takk til tjenestene som bruker oss, og takk til myndighetene som finansierer oss. Ikke minst takk til tjenesteapparatet og bruker-organisasjonene for godt samarbeid i 2022. Og en spesiell takk til gode kolleger og de øvrige virksomhetene i Stiftelsen PILAR; RVTs Sør, RBUP Øst og Sør samt styret og ledelse. Vi ser frem til videre samarbeid og utviklingen av Stiftelsen PILAR i 2023.

Med vennlig hilsen,

Toril Araldsen
Senterleder RVTs Øst

Nøkkeltall

Hvem er våre deltakere?

I 2022 har vi nådd ansatte i enda flere kommuner i region øst enn i 2021. Vi har hatt deltakere fra 45 av i alt 46 kommuner i Innlandet, mot 42 i 2021. Vi har hatt deltakere fra 45 av i alt 51 ulike kommuner i Viken, mot 43 i 2021. Som i 2021, har vi hatt deltakere fra alle bydelene i Oslo.

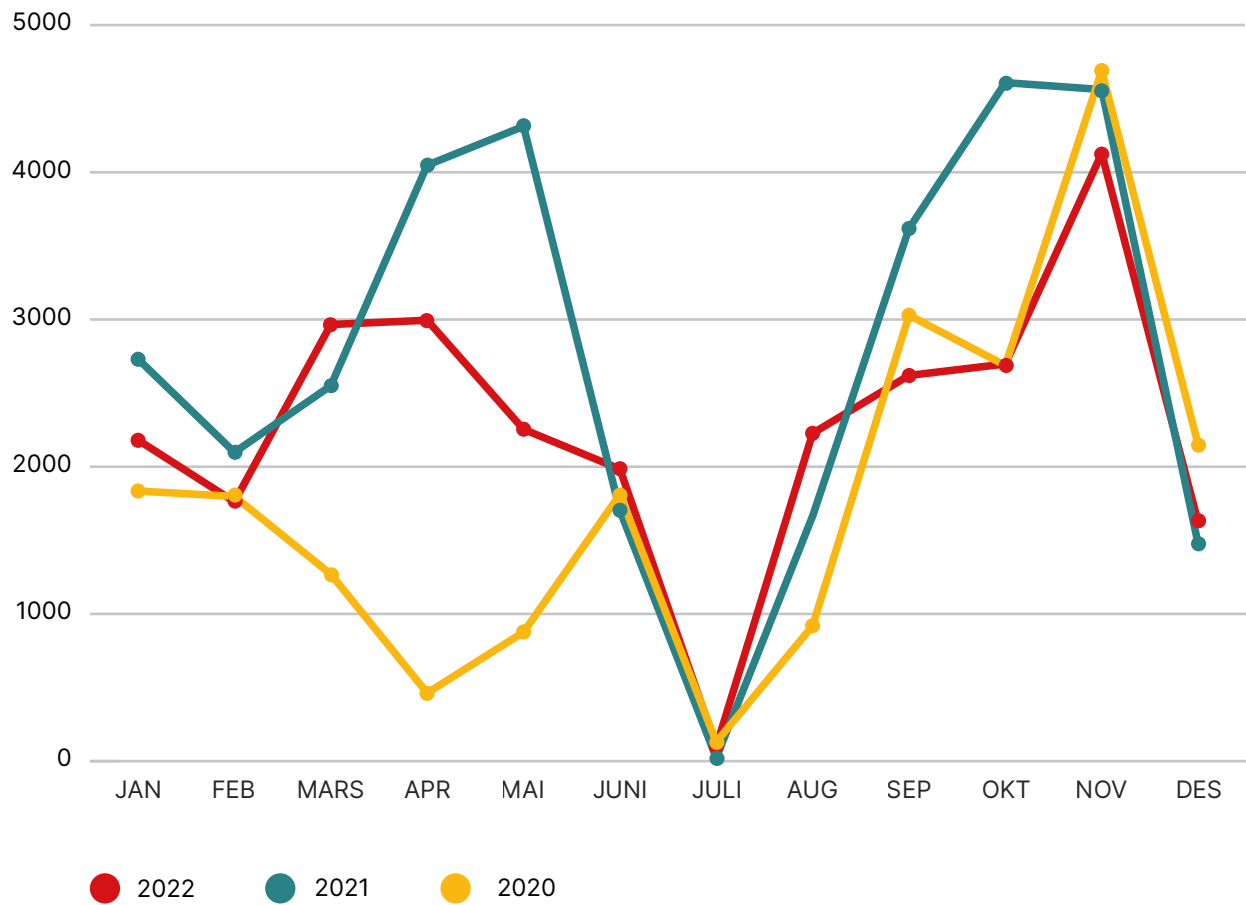
Deltakertallene de siste 10 årene pendler rundt området 25.000 deltakere årlig og det vil forekomme naturlig variasjon fra år til år. Deltakertallet for 2022 er 27 537. I totaltallet har vi ikke inkludert antall deltakere på jubileumskonferansen - det ville i så fall økt antallet til nærmere 30.000. Men variasjon i deltakerantall henger nok også sammen med våre prioriteringer etter ønske fra tjenestene: Langsiktig, systematisk bistand til ledelsen med implementering av ny fagkunnskap vil tidvis kunne

gå på bekostning av større undervisningstiltak som genererer mange deltakere.

I desember arrangerte vi RVTS-konferansen, et stort digitalt arrangement med over 5000 påmeldte. Alle RVTS-ene var arrangører og deltakerne kom fra hele landet. Slike digitale arrangementer lar seg ikke helt telle inn i vår ordinære statistikk, både fordi alt faglig materiale er tilgjengelig over en lengre periode, og fordi vi er fem ulike sentre som arrangerer. Vi har derfor ikke lagt inn denne konferansen i vårt totale deltakertall for 2022.

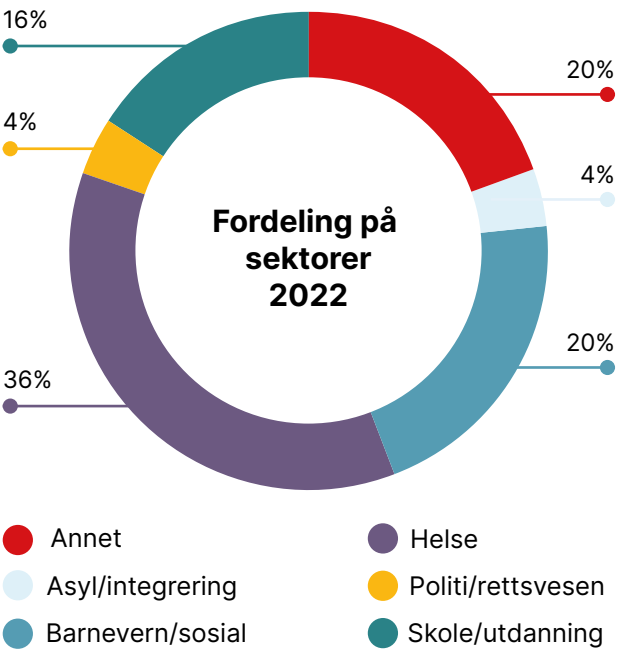
Fordeling av deltakere gjennom året		
2020	2021	2022
21663	33396	27537

Fordeling av antall deltakere pr måned²

Fordeling mellom sektorer

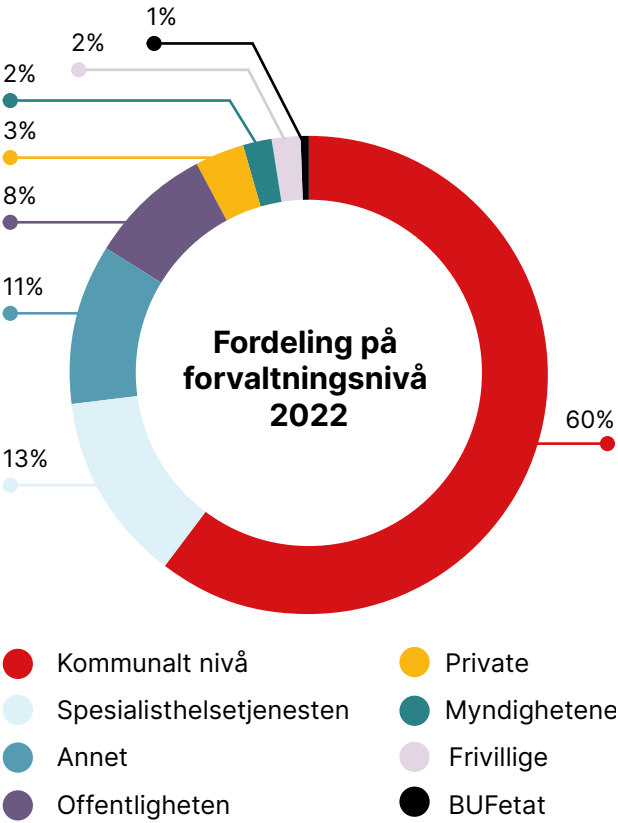
RVTS Østs hovedsektor for tjenestestøtte og undervisning er fortsatt helsesektoren med 36 % av deltakerne. Deretter følger barnevern og sosiale tjenester med 20 % og skole og utdanning med 16 %, mens 20 % er en sekkepost for andre tjenester som ikke passer inn i sektorinndelingen.

Fordeling mellom nivå

Et stort flertall av deltakerne på RVTS Østs arrangementer er fra tjenester på kommunalt nivå. Kommunene står fremst i rekken av målgrupper omtalt i Helsedirektoratets tilskuddsbrev. SINTEFs undersøkelse *Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2022* viser at av 315 kommuner som har svart, har 89 % vært i kontakt med RVTS. Dette er en økning på 9 prosentpoeng fra 2016. Undersøkelsen viser at nesten samtlige av kommunene som har svart er fornøyde eller svært fornøyde med de ulike kontaktformene med RVTS, og at dette er stabilt over tid.

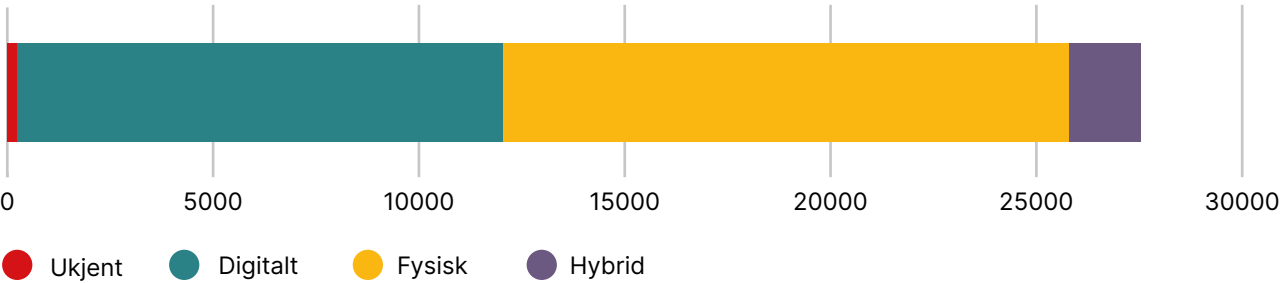
Nest etter tjenester på kommunalt nivå, kommer tjenester innen spesialisthelsetjenesten med 13 %.

Antall deltakere på digitale, fysiske og hybride arrangementer

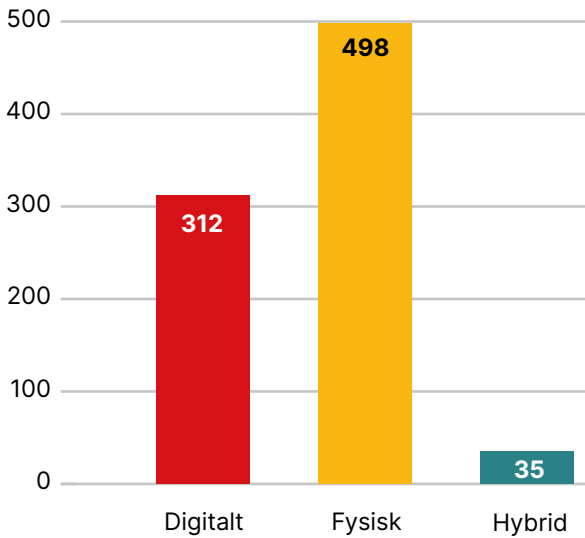
Totalt over 27 537 deltakere har fordelt seg jevnt mellom fysiske og digitale arrangementer. Hybride arrangementer inkluderer både digitale

og fysiske deltakere. Vi vet at det reelle tallet på digitale deltakere er større enn det som er registrert fordi det i mange tilfelle sitter personalgrupper sammen foran skjermen og følger med.

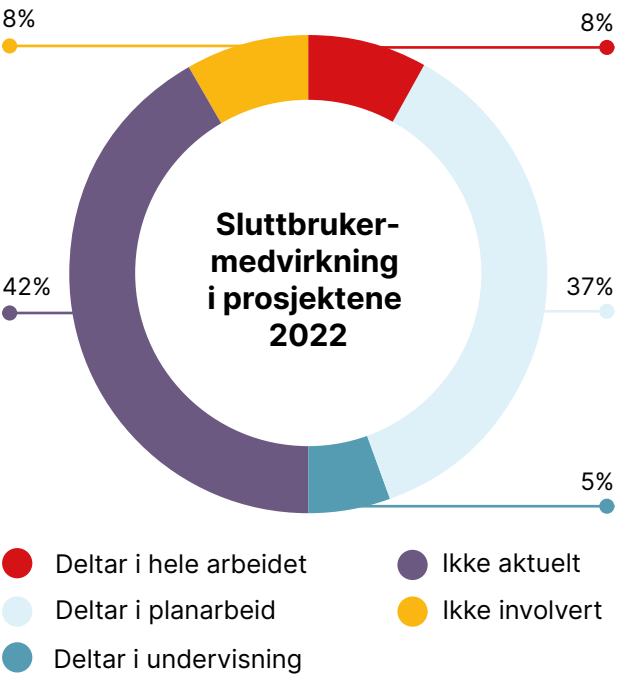
Antall fysiske, digitale og hybride arrangementer

Vi har gjennomført 845 arrangementer i 2022. Hvorav 312 digitale arrangementer, 498 fysiske og et lite antall (35) hybride arrangementer. Det høye antallet fysiske arrangementer henger sammen med at mange har ønsket om fysiske arrangementer etter årene med kun digitale arrangementer under pandemien. Hybride arrangementer er fysiske konferanser som samtidig blir strømmet på nettet.

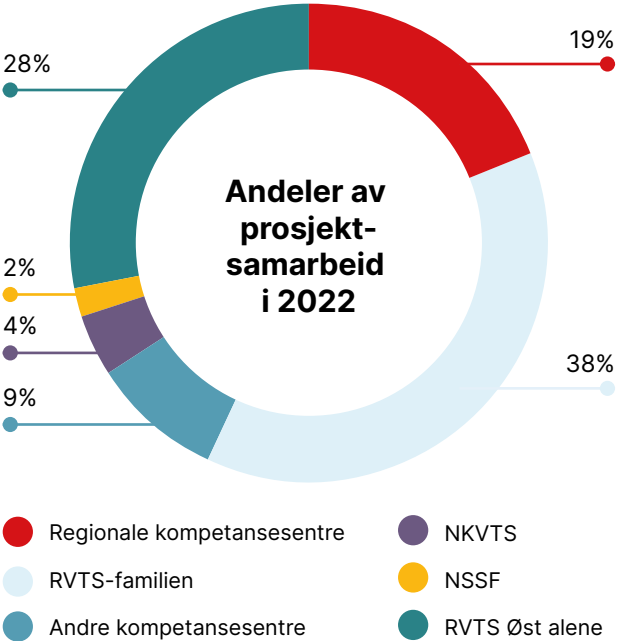
Sluttbruker-medvirkning i våre prosjekter

Vi registrerer for hvert av våre prosjekter om det deltar sluttbrukere i planleggingen, i undervisningen eller i hele prosjektet. I sum er det sluttbrukermedvirkning i en eller annen form i 50 % av våre prosjekter.

Hvem samarbeider vi med?

Vi registrerer i hvert prosjekt om det skjer i samarbeid med andre kompetansesentre, men da særlig om det er i samarbeid med de andre kompetansesentrene i region øst, de andre RVTS-ene, de nasjonale forskningssentrene på vårt område (NKVTS og NSSF), eller andre kompetansesentre. Vi ser at den største andelen av prosjektene er samarbeidsprosjekter med de andre RVTS-ene (38 %), dernest følger andelen prosjekter uten samarbeid med noen (RVTS Øst alene 28 %), og på tredje plass samarbeid med de andre kompetansesentrene i region øst (19 %).

Ansattstatus, årsverk

Helsedirektoratet forutsetter at fordelingen av ressurser skjer tilnærmet likt mellom de ulike temaområdene RVTS-ene skal arbeide med.

Tabellen viser imidlertid et noe skjevt bilde av kompetansesammensetningen vår, da vi ikke har hensyntatt at mange av våre ansatte jobber innenfor flere av våre fagområder.

Tjenesteområde	2020	2021	2022
Traumer og traumatisk stress, herunder psykososial beredskap	8	6	6,7
Vold og overgrep	6	7,5	7,2
Forebygging av selvmord og selvskading	3	2,5	3,3
Flyktningehelse og tvungen migrasjon	3,5	3	3,45
Ledelse	4	4	4
Område kommunikasjon, digitalisering og prosjektstøtte	5	6	5,8
Totalt antall årsverk	29,5	29	30,45

Årsrapport 2022

1.1 Samfunnsoppdraget

RVTS Øst har i 2022 arbeidet ut fra føringene gitt i tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), IMDi og dialogen om tilskudd fra Helse Sør-Øst RHF, samt ut fra føringene i regelverket for tilskuddsordning til RVTS-ene.

Hovedtyngden av RVTS Østs arbeid er rettet mot helsesektoren og sosial sektor (f.eks. barnevern, NAV), men også justissektoren (Justisdepartementet, Politidirektoratet, kriminalomsorgen), utdanningssektoren (kommunalt, skoler og barnehager), utenrikstjenesten (Utenriksdepartementet), immigrasjonssektoren (IMDi, utlendingsmyndighetene), forsvaret (veteraner fra internasjonale operasjoner) og frivillig sektor (bruker- og pårørendeorg.) har mottatt støtte fra RVTS Øst i 2022.

Årets rapportering viser at vi gjør en stor innsats for å utvikle og formidle kunnskap og spisskompetanse til målgruppene. Våre spesialrådgivere har også bidratt i andre sentres og institusjoners undervisning innen relevante temaområder – herunder universiteter og høyskoler. Vår undervisning omfatter foredrag, workshoper for ferdighetstrening og veiledning. Vi utvikler digitale verktøy, som nettbaserte undervisningsplattformer med artikler og filmer, og nye metoder for digital

undervisning og veiledning. I rapporteringen følger vi avviksprinsippet, og angir hvorfor tiltak eventuelt er forsinket eller ikke igangsatt. De øvrige tiltakene er i rute.

Til grunn for vårt kompetansehevingsarbeid ligger et solid forarbeid, der målet er å bygge bro mellom forskning og praksis. Vi holder oss oppdatert på aktuell forskning og om tjenestenes kunnskaps- og kompetansebehov, og i alt vårt arbeid søker vi å ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Vi er også opptatt av å inkludere brukerstemmer gjennom utviklingsfasen og i undervisningen. Vi gjennomfører jevnlig evalueringer av vår undervisning, hovedsakelig i form av enkle spørreundersøkelser. Vi benytter også TANDEM³, for mer informasjon, se pkt 1.1.1.

Tilbakemeldingene brukes til å forbedre vår undervisning og våre læringsressurser, i kombinasjon med faglig oppdateringsarbeid. Gjennomgående får vår undervisning svært gode evalueringer.

RVTS Øst ble opprettet med et mandat som ekskluderte forskning og klinisk virksomhet. Vi har derfor ikke egen forskningsvirksomhet, men flere av våre ansatte har bidratt inn i andre sentres og institusjoners forskning og metodeutvikling, og har bidratt til publisering av artikler og bøker.

1.1.1 Evaluering

For å sikre måloppnåelse, gjennomfører RVTS Øst fortløpende evalueringer i vårt arbeid med tjenestestøtte, kompetanseutvikling, kompetanseformidling samt samhandlings- og nettverksarbeid. Evalueringsformen avhenger av prosjektets omfang, varighet og overordnet mål. For at atferdsendring skal forekomme, må ledelsen for virksomheten og de ansatte ha eierskap til prosessene og et overordnet mål. Innhenting av data fra organisasjonens ledelse og ansatte, muliggjør kompetansehevingstiltak som bidrar til en robust og bærekraftig endring.

I langsgående kompetansehevingsprogram, der tjenestestøtte og implementering er sentrale faktorer, gjennomføres evaluering fortløpende for å kartlegge/sikre kompetansebehov, skreddersøm, tilfredshet og måloppnåelse. Enkeltstående kompetanseutviklingsprogram, som frittstående kurs, nettseminarer, konferanser og læringsnettverk, evaluerer vi ved å innhente kvalitative eller kvantitative data.

I vårt arbeid med evaluering der målet er å utvikle traumekompetanse i tjenestene, har vi tatt i bruk TANDEM – Trauma and Development Education Monitor. TANDEM er et nettbasert spørreskjema som gir et bilde av en tjenestes eller virksomhets kompetansebehov, slik at undervisningen kan skreddersys etter tjenestens behov. Vi har foreløpig kun brukt TANDEM til forundersøkelser av kompetanse, men planlegger å bruke TANDEM til etterundersøkelser i flere av våre prosjekter i 2023.

1.1.2 Resultater av samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner

Resultatene av RVTS Østs samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner er først og fremst at vi får innspill til vår undervisning og formidlingsvirksomhet. Vi benytter også brukerstemmer i vår undervisning. Vi rapporterer på vårt samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner i herværende årsrapport der det er aktuelt.

I noen tilfeller er vi med på å styrke organisasjonenes arbeid, som når vi veileder eller underviser for frivillige. Vi erfarer at det i dialogen med tjenestene er viktig å ta inn hvordan tjenestene kan nyttiggjøre seg av samarbeidet med brukerne.

1.2 Samarbeid med statsforvalterne

Det viktigste resultatet av vårt samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet og Statsforvalteren i Oslo og Viken, er at RVTS Øst blir mer synlig for kommuner og andre tjenester. Statsforvalterne har flere nettverk mot kommunene og god geografisk bredde i deltakelsen fra kommunene på sine samlinger.

1.2.1 Samarbeid med kommunale læringsnettverk

RVTS Øst har samarbeidet med statsforvalterne i Innlandet og Oslo og Viken om å bidra med kompetanse til kommunale læringsnettverk for barnevernet. Se nærmere om vårt bidrag, se pkt 2.16.

1.2.2 Samarbeid arbeid mot vold i nære relasjoner

Helsedirektoratet har i 2022 bedt statsforvalterne og kompetansesentrene om å benytte samarbeidsrutinen for oppgavefordeling når det er avdekket særlige behov for faglig støtte i kommunene. RVTS Øst initierte i 2022 et samarbeid med statsforvalterne i region øst om å styrke kommunenes arbeid mot vold i nære relasjoner. Vi har hatt samarbeidsmøter med statsforvalterne i Innlandet og Oslo og Viken. Vi har sammen analysert fylkenes data fra SINTEFs undersøkelse *IS 24/8* for å avdekke kommuner med særlige behov for faglig støtte. Statsforvalteren i Innlandet har i tillegg gjennomført en undersøkelse om kommunenes gjennomføring av lov om krisesentre § 4. Vi har henvendt oss til de kommunene i Innlandet som ut fra dataene kan ha behov for støtte og invitert dem til å ta kontakt ved behov. Vi samarbeider med statsforvalterne om å komme i kontakt med kommunene for å styrke arbeidet med vold i nære relasjoner.

1.2.3 Samarbeid om hjelp til ukrainske flyktninger

Ved utbruddet av krigen i Ukraina innledet RVTS Øst et samarbeid med statsforvalterne i Innlandet og Oslo og Viken for å få bistand til å nå ut til kommunene med informasjon om vår kompetanse. RVTS Øst har som ledd i dette deltatt på statsforvalternes ledernettsmøter og presentert:

- digitale ressurser fra RVTS-ene og NKVTS rettet mot kriser, katastrofer og flyktninger
- gjennomgang av tiltakspakken som er sendt ut til kommunene via statsforvalterne

- hva RVTS Øst har av tilbud om kurs og konferanser, råd og veiledning

Videre har vi på nettverksmøtene innhentet informasjon om kommunenes behov for kompetanse i forbindelse med mottak av flyktninger.

1.3 Samarbeid med relevante fagmiljøer

1.3.1 Samarbeid med NKVTS

I juni 2022 inngikk Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og RVTS-ene en formell avtale om samarbeid. Formålet er å styrke det faglige og strategiske samarbeidet mellom sentrene. Samarbeid som vi særlig vil fremheve, er samarbeidet om beredskap, planlegging av opprettelse av en norsk avdeling av European Society for Traumatic Stress Studies samt planlegging av en nasjonal konferanse om traumatisk stress i 2024.

RVTS Øst har i 2022 også hatt flere bilaterale prosjektsamarbeid med NKVTS, blant annet om behovene til både flyktninger fra Ukraina og veteranfamilier.

1.3.2 Samarbeid med NSSF

RVTS Øst samarbeider med NSSF i flere prosjekter:

- RVTS Øst sitter med en representant i arbeidsgruppen til Folkeopplysningskampanjen. NSSF er prosjektleder for den nasjonale overbygningen. RVTS Øst vil ha en deltaker i arbeidsgruppen gjennom hele kampanjeperioden frem til 2025,

da RVTS Øst har ansvaret for å gjennomføre kampanjen på Østlandet.

- RVTS Øst har en representant i programkomiteen for den 12. nasjonale konferansen om selvmordsforskning og -forebygging som avholdes i mai 2023.

- RVTS Øst har sommeren 2022, i samarbeid med RBUP, bidratt med en artikkel i Suicidologi: Informasjonssamtalen med barn som pårørende ved selvmordsatferd – en selvfølgelig del av selvmords-forebyggingsarbeidet?

1.3.3 Samarbeid med øvrige RVTS

Det har som tidligere år vært tette samarbeidslinjer mellom RVTS-ene. I tillegg til faste ledermøter for RVTS-lederne, er det jevnlig møter med Helsedirektoratet, Bufdir og nasjonale kompetansesentre som RVTS-ene samarbeider med. 38 % av våre prosjekter er i samarbeid med sentre i RVTS-familien.

I 2022 har særlig RVTS-konferansen, med digital konferanse for over 5000 påmeldte og felles samling for alle ansatte i RVTS-ene, vært et stort felles løft.

1.3.4 Samarbeid med KRUS

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter (KRUS) er vår hovedsamarbeidspartner innen kriminalomsorgen. Vi har samarbeidet om utviklingen av verktøykassen *Play it right*, se pkt 1.5.1, flere undervisningsfilmer og et opplæringsprogram for fengselsansatte om ivaretagelse ved alvorlige hendelser, se pkt 1.5.2.

1.3.5 Samarbeid med Forsvarets sanitet

Forsvarets sanitet (IMPS) har sammen med RVTS Øst gjennomført flere runder med undervisning for helsepersonell i både kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste i 2022. RVTS Øst har jevnlig samarbeidsmøter med Forsvarets sanitet og NKVTS om utvikling og evaluering av kompetanse-tiltak for helsepersonell, knyttet til veteraners psykiske helse og ivaretagelse av veteranfamilier. RVTS Øst koordinerer både regionalt og nasjonalt nettverk om militært innsatspersonell, se pkt 2.4.

1.3.6 Samarbeid med Statens barnehus

RVTS Øst samarbeider med barnehusene i Oslo, Hamar og Moss. Representanter for barnehuset i Oslo deltar i den nasjonale SSA⁴-gruppen samt i arbeidet om tilrettelegging av Play it right for Habiliteringsnettverket, se pkt 1.5.1. Barnehusenes konsultasjonsteam er presentert på ulike arrangementer i regi av RVTS Øst. Vi har i 2022 gitt lederstøtte og veiledning til Statens barnehus i Hamar.

1.3.7 Samarbeid med Politiet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

RVTS Øst samarbeider fortløpende med kommunalt og regionalt politi samt PST. Vi møtes cirka hver sjette uke, i politiets nasjonale møter for regionale radikaliseringskoordinatorer. RVTS Øst bidrar inn i nettverksstrukturer der politiet er fast aktør, samt veileder PST og politi i enkeltsaker. RVTS Øst holdt innlegg på regjeringens nasjonale radikaliseringskonferanse i desember. RVTS Øst har også kompetansehevende tiltak der politiet deltar, og vi bidrar inn i kompetanseheving i regi av politiet.

1.3.8 Samarbeid med NAV

RVTS Øst samarbeider jevnlig med NAV innenfor ulike temaområder. Et eksempel på dette arbeidet er å bidra med faglige innspill til NAVs arbeid med å utvikle et opplæringsprogram om vold i nære relasjoner. Dette er i forbindelse med at det skal opprettes et ressursenter i NAV med ansvar for nasjonal kompetanseheving om vold i nære relasjoner og utvikling av arbeidsmetodikk for arbeidslivsinkludering av voldsutsatte.

1.4 Regionalt samarbeid

RBUP, KORUS Øst, KORUS Oslo, RVTS Øst (kompetansesentrene i øst) har oppgaver som delvis utfyller hverandre og delvis overlapper. Blant resultatene av samarbeidet er økt koordinering av arbeidet særlig viktig. Gjennom dette arbeidet ser vi at vi på en bedre måte klarer å utfylle hverandre.

1.4.1 Regionale ledermøter

Det er flere arenaer hvor de regionale lederne møtes:

- En gang i året møtes representanter for kompetansesentrene i region øst og sør NAPHA samt representanter for statsforvalterne. Formålet er å koordinere oppdrag gitt i tilskuddsbrev for begge regioner.
- Senterlederne for kompetansesentrene i øst og NAPHA og representanter for statsforvalterne i Innlandet samt Oslo og Viken møtes fire ganger i år. Hovedfokus er å følge opp regional plan eller delta i møte med direktoratene.
- Cirka hver sjette uke møtes senterlederne for kompetansesentrene i øst for å følge opp samarbeidsprosjektene, forberede møter med direktoratene eller rapportere til Helsedirektoratet.

1.4.2 Regional plan⁵

De regionale kompetansesentrene er gjennom tilskuddsbrevet forpliktet til å samordne en rekke tiltak mot tjenesteapparatet og utforme en felles forpliktende plan. På bakgrunn av dette har kompetansesentrene i øst statsforvalterne i Innlandet og Oslo og Viken utarbeidet en felles forpliktende plan for det regionale samarbeidet. Hensikten med planen er å søke samarbeid og samordning mellom de ulike aktørene, slik at synergieffekter og god ressursutnyttelse oppnås og unødvendig overlapping unngås. Det regionale samarbeidet i region øst har hvert år levert en gjensidig forpliktende plan for samarbeidet mellom sentrene i regionen til Helsedirektoratet. I 2022 har vi hatt 22 samarbeidsprosjekter. Regional kommunikasjonsgruppe har hatt jevnlig samarbeidsmøter i hele 2022.

1.4.3 Samarbeid med RBUP

Intern fagutvikling på migrasjonsfeltet

Det ligger både i RVTS Østs og RBUPs mandat å ha oppdatert og relevant kompetanse på migrasjonsfeltet som utvikles i samarbeid mellom spesialrådgivere. Vi skal i tillegg unngå parallelle løp. Samarbeid sparer ressurser og gjør at tjenestene får problemstillinger belyst av et tverrfaglig team, da gruppen er sammensatt av forskjellige yrkesgrupper.

Gjennomføring

Åtte halvdagsmøter i 2022.

1.5 Særskilte formål og fag- og arbeidsområder for RVTS

Dette kapittelet i årsrapporten skal handle om det særlige oppdraget til RVTS-ene. I RVTS Øst rammer vi inn dette oppdraget gjennom vårt strategidokument *En tjeneste for tjenestene – strategi 2022–2025*, RVTS Øst.

1.5.1 Vi bidrar til stadig bedre tjenester innen spisskompetanseområdene

Play it right

Play it right (PIR) er en fysisk verktøykasse som er utviklet i et samarbeid mellom RVTS Øst og KRUS. Verktøykassen inneholder konkrete hjelpemidler for igangsettelse av samtaler og felles dialog om spørsmål og problemstillinger knyttet til seksualitet. Med verktøykassen følger også håndboken *Dialog om seksualitet*.

Målgruppe:

Alle som jobber med unge over 12 år og med unge voksne.

Brukermedvirkning og evaluering

PIR er et dynamisk verktøy som er i konstant utvikling. Innholdet i kassen, og opplæringen i bruk av den, justeres og tilpasses etter tilbakemeldinger fra brukere. Et ungdomspanel har kommet med innspill til formuleringer på kortene i forbindelse med 2. opplag av verktøykassen. Habiliteringsnettverket har kommet med innspill til behov for støttemateriale.

Aktivitet 2022:

- Alle som kjøper PIR får tilbud om gratis digital opplæring. Deltakerne sitter sammen i grupper på to eller flere, og er aktive gjennom hele dagen ved å gjøre praktiske øvelser med de ulike verktøyene i kassen. I 2022 har vi også utviklet en opplæringsfilm som viser hvordan man kan bruke verktøykassen. Til sammen er det gjennomført fem digitale workshoper.
- Samarbeid med nasjonalt SSAnettverk på habiliteringsfeltet: Det nasjonale habiliteringsnettverket som jobber med unge og SSA i Norge har kjøpt inn PIR til sine medlemmer, og i 2022 gjennomførte vi en digital workshop for nettverket. RVTS Øst og nettverket var enige om at PIR ville være enda mer nyttig for deres pasienter hvis de kunne bruke visuelle hjelpemidler sammen med de andre verktøyene. På bakgrunn av dette har RVTS Øst og Helse Fonna inngått en samarbeidsavtale om å utvikle et slikt materiale. Det er satt sammen en arbeidsgruppe bestående av representanter fra RVTS Øst, representanter fra nettverket, Statens barnehus, BUP og KRUS.
- Nytt opplag av verktøykassen: Første opplag på 600 verktøykasser av Play it right ble produsert i 2021. I 2022 har vi produsert et nytt opplag på 300 kasser.
- I Oslo kommune har SaLTo-sekretariatet i 2022 startet opp en satsing på PIR som et verktøy i arbeidet med å forebygge bekymringsfull og skadelig seksuell atferd. 10 bydelar er med i satsingen, og de har kjøpt inn flere PIR-kofferter til arbeidet med kompetansehevingen. Det er skrevet en samarbeidsavtale mellom RVTS Øst og SaLTo-sekretariatet som innebærer

opplæring i bruk av verktøykassen og fag-samlinger for ansatte i Oslo kommune. I tillegg får SaLTo-koordinatorene i bydelene bistand til implementeringsarbeidet.

- I 2022 har RVTS Øst og KRUS utviklet et kursleder-kurs for ansatte i Kriminalomsorgen/ Friomsorgen i opplæring i PIR. Deltakerne får tilgang til RVTS Østs opplæringsplattform med filmer og oppgaver, og lærer hvordan de kan holde kurs for sine kollegaer i praktisk bruk av PIR. Det første kurset ble avholdt våren 2022 og gikk over to dager.
- RVTS Øst har på forespørsel presentert og undervist om PIR i ulike fagfora og tjenester gjennom hele 2022.

Dialog om seksualitet

I august 2022 utga RVTS Øst fagboken *Dialog om seksualitet*. Boken er en redigert utgave av håndboken som følger med verktøykassen *Play it right*. Dialog om seksualitet gir en praktisk innføring i ulike temaer fagpersoner kan møte på i samtaler knyttet til seksualitet. I tillegg til kunnskap om ulike temaer inneholder boken praktiske eksempler, fokuserer på hva man som fagperson trenger å reflektere over rundt temaet samt gir konkrete råd om hva som bør vektlegges for å få til en god dialog om seksualitet.

Målgruppe

Boken har et hovedfokus på samtaler med unge og unge voksne (12–25 år), men kan også være nyttig for dem som jobber med voksne som er eldre enn 25 år.

Gjennomføring

Boken ble lansert på et nettseminar i august 2022. Flere av forfatterne som bidro i boken, deltok sammen med RVTS Øst.

1.5.2 Vi prioriterer samarbeid med tjenester som ønsker å arbeide systematisk med kvalitetsutviklingsarbeid

Samarbeid med Utenriksdepartementet

RVTS Øst bistår UD med avlastnings- og støtte-samtaler med personell som ble evakuert fra Kabul og Kyiv. RVTS Øst har også bistått med kompetanseheving knyttet til tematikk som psykologisk førstehjelp, kriseledelse og støtte til barn og familier. Som følge av dette langsiktige samarbeidet, har vi bidratt med undervisning på UD (internasjonalt sertifiserte) HEAT-kurs (Hostile Environment Awareness Training). RVTS Øst leverer her en kursmodul om psykisk helse og stress-mestring. Målet er å forberede statsansatte som skal tjenestegjøre utenlands. Målgruppen består av ansatte fra UD, NORAD, Statsministerens kontor og politiet. Kurset er i 2022 gjennomført fem ganger.

Indre Østfold kommune – boliger for voksne personer med utfordringer knyttet til psykisk helse

Dette prosjektet illustrerer hvordan vi i RVTS Øst samarbeider med tjenestene om samskaping av innhold og implementering av kompetansen som formidles.

“
For å kunne gi god behandling trenger alle våre ansatte en felles forståelse av hvilke utfordringer traumatiserte personer har, og kunnskap om hvordan vi kan hjelpe dem til å få det bedre.

Siv Dybdahl, leder av bolig i Indre Østfold kommune

Indre Østfold kommune har tre boliger for voksne personer med utfordringer knyttet til psykisk helse. Lederne i boligene har en ambisjon om å jobbe systematisk med behandling av traumer, og tok derfor kontakt med RVTS Øst med forespørsel om kompetanseheving.

Sammen med ledelsen i boligene ble vi enige om å skrive en samarbeidsavtale som gikk over to år (2022 og 2023) om kompetanseheving og virksomhetsintegreert implementeringsstøtte fra RVTS Øst. For å sikre at innsatsen fra RVTS Øst skulle være hensiktsmessig, ble det nedsatt en ressursgruppe på tvers av de tre boligene. Ressursgruppen besto av ledelsen og representanter for de ansatte fra de ulike boligene. Medlemmene i ressursgruppa bidro med samskaping av undervisningen sammen med RVTS Øst, og hadde ansvaret for å sikre at kunnskapen ble implementert i boligene.

Sammen med ressursgruppa jobbet vi høsten 2022 systematisk med innholdet i undervisningen. Dette ble gjort gjennom at medlemmene deltok på et todagers digitalt grunnkurs om traumebehandling i regi av RVTS Øst. Sammen plukket de ut elementer fra kurset som de mente var nyttige i deres kontekst for behandling. Videre fikk ressursgruppa

egen undervisning om implementeringsteori for å styrke kompetansen om implementeringsarbeid.

I november 2022 ble de første fagdagene for boligene avholdt. Deltakelsen var obligatorisk for samtlige av de faste ansatte. I tillegg ble det invitert inn samarbeidspartnere fra miljøarbeider-tjenesten og dem som jobber med ettervern i barnevernet i kommunen.

I 2023 skal vi jobbe videre med undervisning og workshoper for samtlige ansatte, og følge opp ledelsen og ressursgruppa med implementeringsstøtte.

Både ressursgruppa og RVTS Øst fikk tilbakemeldinger om at deltakerne opplevde innholdet som nyttig og praksisnært, og at de tror denne satsingen kan føre til en bedre hverdag for både ansatte og beboere.

Langsgående samarbeid med Sykehuset Østfold HF

RVTS Øst har et langsgående samarbeid med Sykehuset Østfold HF som strekker seg helt tilbake til gjennomføringen av *Tryggere traumeterapeuter*-programmet i 2012. Vi har fortløpende samarbeid med traumenettverket i sykehuset. I 2020 samarbeidet vi om å gjennomføre *Grunnkurs i behandling av traumer og suicidalitet i døgn-avdeling* samt implementeringsstøtteseminar for ledere og ressurspersoner over tre dager. I 2022 videreførte vi samarbeidet og gjennomførte kompetanseutvikling med temaet behandling av traumer og suicidalitet i døgnavdeling. Målgruppen var ansatte fra alle seksjoner ved psykiatrisk avdeling. Planlegging av innhold i undervisnings- og lederstøtteseminar ble ferdigstilt første halvår og i september gjennomførte vi 2×3 dagers undervisning, flere workshoper tilpasset den enkelte seksjon samt lederstøtte. Samarbeidet videreføres.

Ivaretagelse av fengselsansatte ved alvorlige hendelser

Mål

Utvikle et opplæringsprogram for hvordan ansatte i kriminalomsorgen bistår med emosjonelt etterarbeid etter alvorlige hendelser. Det er et mål at ledere i kriminalomsorgen har nødvendig kunnskap og ferdigheter for å følge opp og ivareta ansatte som har vært involvert i alvorlige hendelser. Hensikten er å forebygge og redusere belastning hos ansatte før, under og etter hendelser.

Brukermedvirkning

KRUS har nedsatt en prosjektgruppe bestående av ansatte i KRUS samt hovedverneombud, fengselsprest og ledere i kriminalomsorgen. Det er foretatt befaringer i to ulike fengsler og kriminalomsorgen i frihet.

Gjennomføring

Ved siden av befaringsene i Horten, Drammen og Oslo, har vi hatt tre heldagsmøter for å utvikle innhold, planlegge og gjennomføre piloten som ble avholdt i desember 2022. KRUS er ansvarlig for den videre implementeringen av programmet, med målsetting om å nå alle ansatte i kriminalomsorgen som har som oppgave å ivareta andre ansatte.

Evaluerings

Under gjennomføring av pilotundervisningen ble deltakerne bedt om å gi tilbakemeldinger på opplevd nytte og innspill til endring. Undervisningen er forbedret på grunnlag av innspillene.

1.5.3 Vi sprer kompetanse gjennom helhetlig kommunikasjon og nyskapende digitale og praksisnære produkter

I 2022 har vi tatt med oss erfaringer fra pandemien når vi har videreutviklet vår digitale satsning. Vi bruker film, digitale lærings- og kommunikasjonsverktøy og -kanaler, samtidig som vi utvikler vår kompetanse og lytter til tjenestenes behov. Målgruppene våre stiller nye krav til vår tilstedeværelse, noe som gjør kontinuerlig utviklings- og forbedringsarbeid helt essensielt.

Digital undervisning

Vi erfarer at digital undervisning krever en annen struktur og tilrettelegging enn fysisk undervisning. Vi ser at det å planlegge, utarbeide og gjennomføre digital undervisning med høy kvalitet, krever flere typer kompetanse. Dette handler om kompetanse på å lage gode undervisningsfilmer, klipp og redigering, kunnskap om hvordan utnytte potensialet i Zoom eller tilsvarende verktøy, samt ha en forståelse av hvilke verktøy som kan bidra til økt kvalitet på den digitale undervisningen. Vi har derfor skaffet oss verktøy og intern kompetanse for å imøtekomme dette. Vi erfarer også at vi bør være tilgjengelige for bistand på en annen måte digitalt enn fysisk. I alle våre digitale kurs har vi derfor en teknisk ansvarlig som tar imot alle tekniske henvendelser fra kursdeltakerne.

“

Det var et oversiktlig og strukturert kurs. Jeg har gått diverse kurs før, men ville gjerne ha mer påfyll om bearbeiding, eksponering, kognitiv prosessering og restrukturering og det fikk jeg. Trenger selvfølgelig mer av dette og å øve!

Kursdeltaker på grunnkurs i traumeforståelse og traumebehandling med voksne – 24. og 25. august

På flere av våre kurs har vi utarbeidet «landingsider», altså en nettside hvor deltakerne finner detaljert program for kursdagen og lenker til innholdet som skal gjennomføres. Det digitale grunnkurset i traumeforståelse og traumebehandling for voksne er et eksempel på dette. Landingssiden byr på en kombinasjon av lenker til nettmøter for strømming av forelesning, ferdiginnspilte videoer, gruppeoppgaver i «breakout-rooms» og individuelle oppgaver i Learnlab. Learnlab er et digitalt læringsverktøy som fungerer som en interaktiv Powerpoint, der kursdeltakere kan se videoer og svare på oppgaver i ulike former. Materialet på landingssiden blir tilgjengeliggjort i en periode etter endt kurs, slik at deltakerne kan gå tilbake og repetere innhold, se film og tilegne seg kunnskap i ro og fred når det passer dem.

Digital undervisning om ivaretagelse av flyktninger fra Ukraina er et annet eksempel på vår digitale undervisning. RVTS Øst ble forespurt av UDI (sentralt) om å bidra med digital undervisning rettet mot de mange nyansatte i akuttinnkvarteringene som ble opprettet over hele landet. Dette ga vi høy prioritet. Vi lagde derfor et undervisningsmaterieell som ble publisert på psykososialberedskap.no. Undervisningsmaterieellet består av syv undervisningsfilmer og tilhørende refleksjonsoppgaver. Målet med undervisningen er å gjøre profesjonelle og frivillige hjelpere bedre forberedt på å møte flyktningene, sikre deres grunnleggende behov og behov for trygghet og sikkerhet. Med utgangspunkt i nevnte materieell for UDI, tilrettela vi en egen undervisningsside for bruk i

opplæring og oppfølging av kommunalt ansatte og frivillig hjelpere⁶. For å styrke spredningen av det digitale materieellet, arrangerte vi også to åpne nettseminarer.

“

Kurset var konkret og «matnyttig» og deler av det kan jeg lett overføre til min arbeidsdag.

Kursdeltaker på Grunnkurs i traumeforståelse og traumebehandling med voksne – 2. og 3. november

Et siste eksempel er at Helseetaten i Oslo kommune ønsket bistand til å utvikle et heldigitalt grunnkurs for ufaglærte og nyansatte om vold i nære relasjoner. Kurset er tenkt brukt som del av nyansattes opplæringspakke, og helseetaten står selv for implementeringen. Et 3-timers kurs er utviklet og overlevert, og kurset består av undervisningsfilmer, refleksjonsoppgaver samt lenker til viktige filmer og ressurser.

Helseetaten vurderer det digitale grunnkurset som meget nyttig, og ønsker at RVTS Øst skal utvikle flere heldigitale undervisningsmoduler for dem i 2023.

RVTS-konferansen

Det største fellesprosjektet i 2022 var RVTS-konferansen den 6. desember. Dagen var en digital markering av de fem sentrenes 15-årsjubileum. Ideen var å tilby tjenestene en samlet reise i RVTS-enes kompetanse, gratis og digitalt. I tillegg til en plenumsdel som gikk live hadde alle RVTS-ene forhåndsinnspilt fire parallelle forelesninger à cirka 30 minutter hver. Responsen var stor, med over 5000 påmeldte. Vi benyttet en digital event-plattform til arrangementet. Fordelen med denne type plattformer at alle live-øktene og filmene samt annet materiell som ble lagt inn til selve konferansedagen, er tilgjengelig for alle påmeldte i tre måneder etter endt konferanse. Tilbakemeldinger vi har fått er at et slikt omfattende formidlingsprosjekt er midt i hjertet av det tjenestene trenger. Det er tilpasset deres hverdag. De kan logge inn og se det når de vil, gjerne sammen med kolleger, og de får tilgang til oppdatert kompetansemateriell fra alle de fem RVTS-ene samt samarbeidspartnere. Vi opplevde også stor interesse hos nære samarbeidspartnere for å bidra på den digitale «stands-utstillingen» (Læringstorget). Vi ønsker å prioritere denne typen digitale formidlingsaktiviteter også i 2023.

Hjemmeside, sosiale medier og nyhetsbrev

Vår hjemmeside rvtsost.no er inngangsside for våre kurs, påmelding til nyhetsbrev og digitale ressurser samt noen redaksjonelle artikler. Brukerne kommer primært til hjemmesiden vår for å melde seg på

kurs, finne informasjon om ansatte og digitale ressurser. Antall brukere og økter har vært stabilt, med cirka 70.000 brukere og drøye 100.000 økter i 2022. Mange i vår målgruppe har registrert seg som mottaker av vårt nyhetsbrev. I 2022 har vi sendt ut regelmessige nyhetsbrev. Over 10.000 abonnerer på nyhetsbrevet, og vi ser ofte en umiddelbar effekt etter utsendelse ved at markedsførte og populære kurs raskt fylles opp.

I 2022 har vi påbegynt et utviklingsarbeid med vår egen profil, ved å digitalisere og modernisere vårt visuelle uttrykk. Målet er å få ny, digital profilmanual ferdig tidlig i 2023. Ny profilmanual vil også gi enklere tilgang til vår samlede portefølje av ressurser samt forenkle samarbeid.

I 2022 har vi styrket vår aktivitet i sosiale medier. I sosiale medier legger vi vekt på å dele andre samarbeidspartneres innhold der det er hensiktsmessig, utvikle eget innhold som treffer målgruppene samt promotere kurs og ulike digitale ressurser. Med forankring i ulike faglige nettverk har vi også arrangert og samarbeidet med andre RVTS om flere seminarer via Facebook. Vi får gode tilbakemeldinger på å være i en kanal hvor «alle» er – det gir lett tilgjengelig kunnskap og har lav terskel for deltakelse.

Antall følgere på Facebook har økt til cirka 11.000, en økning på cirka 3000 fra 2021. Instagram (cirka 1400 følgere) og LinkedIn (500 følgere) har også

hatt jevn aktivitet. Dette har økt vår interaksjon og dialog med målgruppene samt ført til bedre spredning av vår kompetanse.

Film

Vi ser at film egner seg godt til å formidle våre fagområder. Filmer som inneholder sterke visuelle inntrykk gir ofte en betydelig påvirkningskraft, og evner ofte å fange interessen og nysgjerrigheten hos seerne. Vi bruker film for å motivere, konkretisere, instruere, aktualisere problemstillinger, samt å visualisere og støtte ulike læringsstrategier. For å sikre best mulig kvalitet på filmene har vi prioritert å investere i kamerautstyr og utstyr til vårt filmstudio.

I relanseringen av utveier.no la vi vekt på filmintervjuer hvor fagpersoner og ildsjeler innen frivilligheten ble intervjuet om deres erfaringer. RVTS Øst som prosjektleder tok størstedelen av skrivearbeidet samt redigering av filmene. Mer om relanseringen av utveier står beskrevet i pkt 2.1.6.

Andre større filmprosjekter har vært promoteringsfilm om verktøykassen Play it right, se pkt 1.5.1 for nærmere beskrivelse og tre korte undervisningsfilmer som viser bruk av verktøykassen i praksis, i både gruppe- og en-til-en-samtaler.

Vi har også laget en ny undervisningsfilm om krisesamtalen. Her tas vi med inn i kriseteamets arbeid

når de rykker ut til en familie hvor datteren har tatt selvmord. Vi får ta del i deres tanker, arbeid og refleksjon. Dette skaper engasjement og realisme, som legger til rette for gode muligheter for læring og refleksjon om egen praksis hos målgruppene, som er lokale, små og store kriseteam. Vi hadde en egen referansegruppe for filmen, bestående av ledere og medlemmer fra psykososiale kriseteam, som bidro inn i utviklingen med mål om å gjøre filmen så konkret og realistisk som mulig. Filmene er også et viktig bidrag inn i arbeidet med å rekruttere nye medlemmer til kriseteam eller gi nye medlemmer innblikk i hva de kan oppleve i møte med berørte. Vi har allerede prøvd ut filmene i ulike undervisningsopplegg og tatt med oss tilbakemeldingene derfra til å justere vår undervisning.

I begge prosjektene har vi samarbeidet med et eksternt filmselskap, men vi har også dette året styrket vår interne kompetanse på film, inkludert manus/regi, klipping og teksting. Eksempler på filmer vi har laget selv har vært innhold til RVTS-konferansen, utveier.no, promoteringsfilm for ZuperSmart og undervisningsfilmer knyttet til opplæring i forbindelse med mottak av flyktninger fra Ukraina. Nå planlegges en «tv-kanal» på psykososialberedskap.no, hvor kriseteam og andre kan lære mer om temaer knyttet til kriser, katastrofer og psykososial beredskap av sentrale fagpersoner.

I 2022 spilte vi inn en ny undervisningsfilm om krisesamtalen

1.5.3.1 Utvikling og forbedring av digitale ressurser

Nettressurser som gir tilpasset faglig innhold til våre målgrupper er høyt prioritert i RVTS Øst og benyttes også i vår undervisningsaktivitet. I 2022 har vi hatt spesiell høy aktivitet med flere, her er noen eksempler:

Snakkemedbarn.no

Samtalesimulatoren i snakkemedbarn.no er utvidet med en egen «mentor» og «minigames» (korte spørsmålsøker). Begge deler skal bidra til at de som benytter ressursen vil utvide forståelsen av hvordan de ulike verktøyene kan brukes på best mulig måte og gjennom dette få mer kunnskap om samtaler med barn.

Arbeidet med ny og forbedret side har pågått gjennom hele året. Et viktig mål med dette arbeidet er å få flere til å benytte simuleringen og øve seg på samtaler med barn. Det er også et særlig fokus på å forbedre brukerreisen basert på tilbakemeldinger vi har fått siden lansering i 2018. I den nye versjonen har vi også integrert opplæringsprogrammet for ansatte i barnehage og skole. Snakkessimuleringen er godt etablert som et øvingsverktøy, og de nevnte endringene søker å øke bruken av artikler og filmer på siden i spill med simuleringen.

I 2022 var 14457 registrerte brukere av snakke-medbarn inne i simuleringen og øvde seg på samtaler. Dette var en økning på 8,4% fra året før. Fra 2021 til 2022 har vi hatt en økning på over 6 %

på antall gjennomspillinger, totalt antall gjennomspillinger i 2022 var rett i underkant av 60.000.

Økningen vi så fra 2019 til 2021 kan antakelig delvis forklares av covid-19 og hjemmekontor, som har gjort at flere i denne perioden har brukt digitale verktøy i sitt arbeid. Nå som restriksjonene er borte og samfunnet er mer tilbake til normalen, ser vi likevel at vi har klart å øke bruken av simuleringen. Dette kan være en indikasjon på at mange av dem som har brukt simulatoren kommer tilbake, i tillegg til at vi klarer å nå ut til flere.

Psykososialberedskap.no

Etter krigsutbruddet i Ukraina, oppsto behovet for nytt innhold på nettressursen. Vi har blant annet skrevet om krisereaksjoner etter krig, forebygging av menneskehandel og hva barn som har opplevd krig trenger. Vi har jobbet med filminnhold som skal integreres på nettsiden og videreutviklet vårt rikholdige filmarkiv i det som skal hete Krise-TV. Nyhetsbrev til over 600 abonnenter er sendt ut i hhv. mars og november. Nettressursen har i løpet av året hatt rundt 26.500 unike brukere og over 80.000 sidebesøk. For mer informasjon om vårt arbeid med å styrke kompetansen i egen region når det gjelder oppfølging etter kriser og katastrofer, se pkt 2.1.9.4. For mer info om bruk av ressursen, se pkt 2.19.1.

Traumebehandling.no

Dette er en kunnskapsressurs som gir en grunnleggende innføring i traumeforståelse og traumebehandling, med fordypende materiale også for de

som kan mer i traumefeltet. I 2022 er ressursens design og funksjonalitet oppdatert, samt CMS-system endret til Wordpress. I overføringen av innholdet til nytt publiseringssystem, er enkelte artikler språklig forbedret.

[Traumebehandling.no](https://traumebehandling.no) er ett av våre best besøkte nettsteder. Fra 11. september tom. 31. desember 2022 har det vært nesten 30.000 besøkende.

Forebyggeselv mord.no

Vi er i slutfasen med utviklingen et nytt nettsted om selvmordsforebygging: forebyggeselv.mord.no. Nettstedet er for helsepersonell og andre yrkesgrupper som er i kontakt med mennesker som selvsikader eller strever med selvmordsatferd. Innholdet skal gi en innføring i selvmordstematikk og hvordan forebygge selvmord og selvsikading. Nettressursen vektlegger hva som er viktig i samtalen og i forståelsen av personen som selvsikader eller strever med selvmordsatferd. Lanseringstidspunkt ble utsatt noe fra opprinnelig planlagt, og er nå beregnet til mars 2023.

Menneskehandel og utnyttelse

[Menneskertilsalgs.no](https://menneskertilsalgs.no) er vår nasjonale nettressurs for helse- og sosialarbeidere og andre hjelpere om utnyttelse og menneskehandel. Det er satt i gang et arbeid med å lage en ny side, utnyttelse.no, som i navn og innhold skal dekke et bredere fagfelt enn kun menneskehandel. Siden vil erstatte nåværende nettside. Nytt design er på plass, innholdet er under revisjon. Lanseringstidspunkt ble utsatt noe fra opprinnelig planlagt, og er nå beregnet til første halvdel av 2023. Bruken av menneskertilsalgs.no har gått opp i 2022, både når det gjelder

sidevisninger (+30%), brukere (+24%) og økter (+31%), se pkt 2.19.1.

ZuperSmart – stressmestring for barn 6–12 år

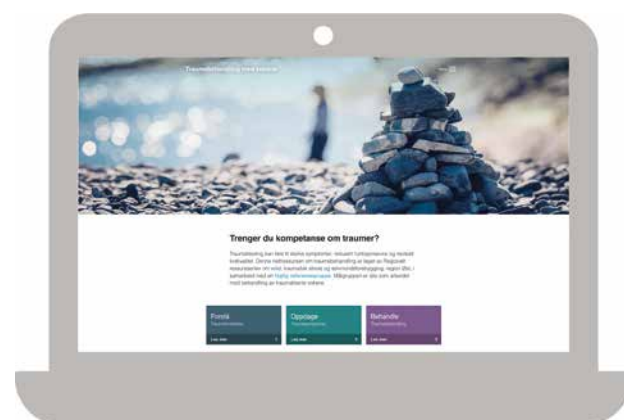
ZuperSmart er en app som skal være til støtte for barn i ulike situasjoner i deres hverdag. Verktøyet har blitt utviklet i et samarbeid mellom Avdeling for Digital Helseforskning (DIG) ved Oslo universitets-sykehus og RVTS Øst. I løsningen kombineres teknologi, kompetanse og erfaring for å utvikle en digital løsning for mestring av ulike situasjoner barn lever i.

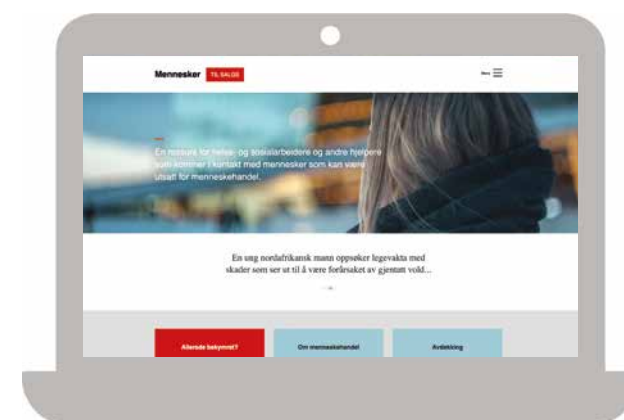
I 2022 har det vært stor aktivitet i prosjektet, og det nærmer seg ferdigstilling. Pilotstudien er i ferd med å avsluttes, og i 2022 ble ZuperSmart presentert i flere fora, blant annet på Avdeling for digital helseforskning sin fagkonferanse ved OUS i juni, på årets EHiN-konferanse,⁷ samt på RVTS-enes jubileumskonferanse 6. desember. Vi laget en markedsføringsfilm som ble vist på konferansen i desember, og som skal benyttes i forbindelse med lanseringen tidlig i 2023. Det jobbes nå med de siste tekniske ferdigstillingene fra OUS, og med markedsføring/kommunikasjon hos RVTS Øst, i et nært samarbeid.

snakkemedbarn.no

traumebehandling.no

menneskertilsalgs.no

ZuperSmart™ - © Avdeling for Digital Helseforskning, OUS

1.5.4 Vi gir særlig oppmerksomhet til områder som er politisk prioritert

RVTS Øst har i 2022 arbeidet med å utvikle vår evne til å respondere på hendelser som utfordrer kommunenes psykososiale beredskap.

Terrorhendelsen i forbindelse med Pride-markeringen i Oslo

Natt til lørdag 25. juni 2022 ble Norge, Oslo og et helt miljø preget av en terrorhendelse i forbindelse med Pride-markeringen i hovedstaden. Kort tid etter hendelsen i Oslo inntraff, var vi i direkte kontakt med de ansvarlige for krisehåndteringen i Oslo kommune. Vi tilbød vår assistanse og bisto med råd/veiledning knyttet til videre håndtering i det kommunale krisearbeidet. I ukene etter holdt vi kontakten med dem i kommunen med ansvar for den psykososiale responsen, og vi bisto med faglige råd og drøfting av tiltak knyttet til grupper av berørte.

Organisasjoner og frivilligheten

Skeiv Ungdom ba om vår bistand like etter hendelsen i Oslo. Vi ga veiledning over telefon, forberedelse av samling i regi av Skeiv ungdom samt sendte dem digitale læringsressurser. Uken etter hadde vi møter med ledelse/styringsgruppe i både Skeiv Ungdom og Skeiv Verden, hvor temaene var lederstøtte og generell drøfting av hvordan støtte medlemmer i krise. De samme rådene/ressursene ble også distribuert til organisasjonen FRI, med tilbud om støtte/veiledning ved behov. Vi var også i kontakt med andre organisasjoner, som hadde medlemmer som både hadde opplevd terroren på Utøya i 2011 og nå hadde blitt utsatt for en ny dramatisk hendelse. For flere førte dette naturlig nok til sterke reaksjoner og reaktivering. Vi hadde fortløpende dialog rundt ulike tiltak, og henviste også til vår los-ordning for 22. juli-terroren, se pkt 2.6.

Vi samarbeidet også med NKVTS i form av løpende kontakt for oppdatering og samordning av respons mellom NKVTS og oss. Vi bisto med innspill til utvikling av informasjonsmateriell og lenket til deres råd på egne nettsider.

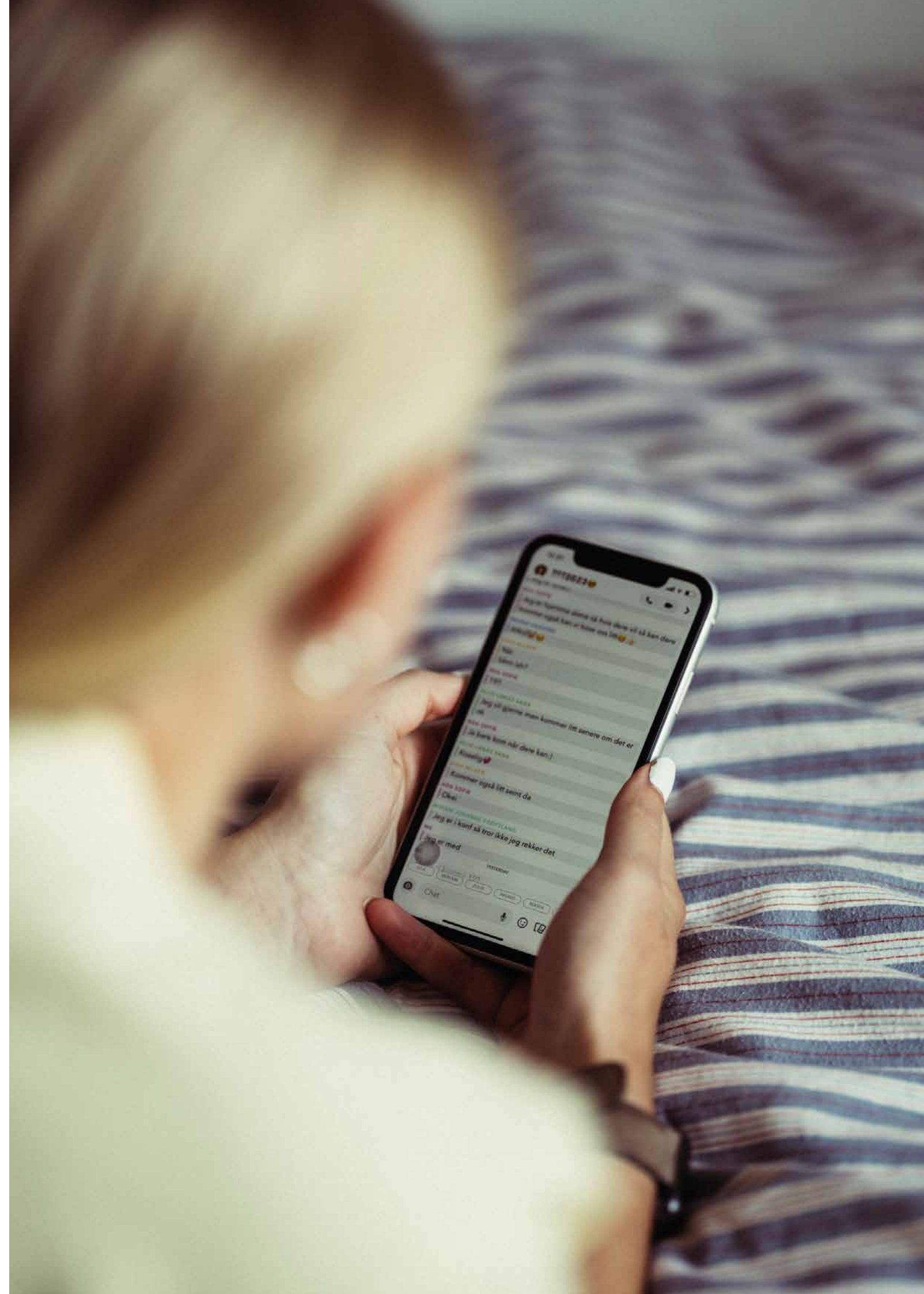
Egen organisasjonsutvikling

I september samlet vi alle ansatte ved RVTS Øst og gjennomgikk vår innsats i forbindelse med hendelsen 25. juni samt andre hendelser hvor RVTS Øst har bistått tjenester i etterkant av ulike hendelser. Alle ansatte fikk undervisning om prinsippene for psykologisk førstehjelp. Vår erfaring viser at flere ansatte enn dem som har psykososial beredskap som fagfelt, har kompetanse som kan være svært relevant å bruke ved nye hendelser. I prosessen har vi avklart hvilke forventninger organisasjonen har til den enkelte ansatte når hendelser skjer, i og med at vi ikke er organisert som en beredskapsorganisasjon.

1.5.5 Vi videreutvikler oss som moderne kunnskapsorganisasjon

RVTS Øst investerer hvert år betydelige ressurser i å videreutvikle senteret som en moderne kunnskapsorganisasjon. I 2022 har vi blant annet:

- arrangert flere internsamlinger for «å bygge faget og laget»
- satt av flere arbeidsdager hvert semester som «faglige fordypningsdager», både med felles undervisning og som selvstudier
- utviklet og undervist ansatte om intern håndbok for implementeringsarbeid
- bidratt til ansattes egen kompetanseutvikling gjennom etterutdanning, kurs og konferanse-deltakelse
- tilgjengeliggjort alle veiledere, retningslinjer og ressurser Helsedirektoratet ønsker vi skal være oppdatert på (i Teams)
- bidratt til forskning og publisering i samarbeid med andre kunnskaps- og kompetansesentre
- inngått avtale om, og begynt arbeidet med, å etablere norsk seksjon av International Society for Traumatic Stress Studies

Særskilte oppgaver og satsinger

2.1 Sentrale planer

2.1.1 Prop. 121 S (2018–2019) Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019–2024)

I *Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse* (2019–2024) er RVTS gitt følgende oppdrag:

- Videreutvikle opplæringsprogrammet på snakkemedbarn.no og bidra til at programmet tas i bruk i kommunene.
- Videreutvikle den digitale nettressursen jegvet.no og bidra til at ressursen tas i bruk i barnehager og skoler.

Mange av kompetansehevingsprogrammene til RVTS Øst berører innholdet i *Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse*, direkte eller indirekte. Helsefremmende, forebyggende og behandlingsrettede tiltak for barn og unge mellom 0–25 år blir tematisert i en rekke av våre kompetansehevings tiltak, på tvers av de overordnede temaområdene vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging.

Tiltakene har høy prioritet i RVTS Øst, som er nasjonal koordinator for utviklingen av snakkemedbarn.no, se pkt 2.15.

2.1.2 Ny opptrappingsplan for psykisk helse og forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet

Vi rapporterer på alle tiltak som er omtalt i Helsedirektoratets tilskuddsbrev. I noen av dem står det at vi kan bli spurt om å bidra, i andre står det at hovedansvaret ligger hos andre kompetansesentre. På noen av disse punktene kan vi kun rapportere at vi ikke har fått noen forespørsel i 2022.

RVTS Øst er i 2022 ikke bedt om å bidra med innspill til arbeidet med ny opptrappingsplan for psykisk helse og forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet.

2.1.2.1 Tverrsektoriell veileder for psykisk helsearbeid for barn og unge

RVTS Øst har ikke vært invitert inn i dette arbeidet.

2.1.2.2 Ungdata

Målsetting

KORUS er i sitt tilskuddsbrev gitt et særlig oppdrag om å arbeide med Ungdata. De skal bistå fylkeskommuner og kommuner med planlegging, gjennomføring og etterarbeid av Ungdataundersøkelsen. Som et ledd i arbeidet med Ungdata, skal alle regionale kompetansesentre bidra med sin kompetanse til kommunene for å forstå utfordringsbildet som Ungdata avdekker, samt bistå kommunene med å sette i gang hensiktsmessige tiltak. I *Plan for regionalt samarbeid i region Øst* mellom KORUS Øst, KORUS Oslo, RVTS Øst og RBUP Øst og Sør for 2019, ble det etablert en gruppe for å koordinere arbeidet. Arbeidsgruppen skal bistå med at oppgavene fordeles hensiktsmessig i forhold til sentrenes kompetanse og sikre at overlapping unngås.

Ungdata brukes også som en del av vårt kunnskapsgrunnlag i undervisning og prosjekter som omhandler barn og unge. Både nasjonale, regionale og kommunale resultater brukes når vi skal løfte opp aktuelle temaer i tjenestene vi jobber med. RVTS Øst bidrar også med foredrag i regionen knyttet til Ungdata på fagdager som arrangeres av de andre sentrene vi samarbeider med.

Gjennomføring

Vi har avholdt fire samarbeidsmøter i 2022. Vi har deltatt på nasjonalt Ungdata-forum sammen med NOVA, alle KORUS-ene, alle RVTS-ene og RBUP-/RKBU-ene, samt deltatt på den nasjonale Ungdata-konferansen i mai. Vi har sammen med resten av gruppa i det regionale samarbeidet kommet med innspill til revidering av grunnmodulen og tilleggsmodulene i Ungdata. RVTS Øst har også undervist om resultater fra Ungdata om blant annet selvmord, selvskading og psykisk helse på forespørsel fra ulike kommuner i regionen gjennom 2022. Vi løfter også opp tall fra Ungdata i undervisning om barn og ungdom, blant annet når det kommer til seksualitet og seksuelle overgrep, vold, negativ sosial kontroll, voldelig ekstremisme, traumer og sosial ulikhet.

2.1.3 Frihet fra vold. Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021–2024)

Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021–2024) har en stor bredde i ulike tiltak, og svært få av tiltakene involverer RVTS-ene direkte. Ved RVTS Øst har vi gått gjennom planen og drøftet hvilke av tiltakene som bør tas hensyn til i våre prioriteringer. De viktigste tiltakene gjenfinnes i tilskuddsbrevet som tiltakene nevnt under (2.1.3.1– 2.1.3.7).

2.1.3.1 Tiltak 7: Helhetlig og planmessig utvikling av arbeidet rettet mot voldsutøvere og overgripere

Helhetlig kompetanseprogram om vold i nære relasjoner for kommuner

Helhetlig kompetanseprogram om vold i nære relasjoner er et tilbud til kommuner som ønsker kompetanseheving om vold og overgrep i nære relasjoner for hele sin kommune.

Målsetting

Kommuneprogrammet skal bidra til at kommunene oppfyller sine forpliktelser knyttet til å forebygge, avdekke og håndtere saker knyttet til vold i nære relasjoner, og skal gjøre at kompetansen integreres i alle kommunens relevante tjenester. Som fordypningsmodul kan kommunene også velge undervisning knyttet til voldsutøvere som del av sin kompetanseheving.

Programmet består av to deler:

- kunnskap om vold i nære relasjoner
- kunnskap om implementering og støtte til ledere som skal implementere ny kunnskap i organisasjonen

Omfang:

- lederseminar og implementeringsstøtte, to dager
- deltakelse i nettverk for ressursgruppe/personer
- støtte til vedlikehold av kunnskap om vold, for eksempel gjennom opplæring for nyansatte, opplæring i kollegaveiledning, temasamlinger og deltakelse på våre kurs

Gjennomføring

Avdeling «Arbeid, velferd og lokalsamfunn» i bydel Stovner har gjennomført to dager med grunnmodul om belastninger, vold og traumer, to lederseminarer og seks fordypningsmoduler (den viktige samtalen to ganger, æresrelatert vold, ivaretagelse av voldsutsatte og ivaretagelse av hjelperen to ganger). I tillegg har det vært arbeidsgruppemøter og møter med ressursgruppa om vedlikeholdsarbeidet fremover. Det har også vært møte med avdeling for oppvekst med tanke på en utvidelse av prosjektet våren 2023. Vi har hatt avklaringsmøter med to mindre kommuner i Innlandet som begge ønsker programmet i 2023.

Evaluerings

Det har vært gjennomført evalueringsmøte med arbeidsgruppa i etterkant av gjennomføringen av grunnmodul og fordypningsmoduler. Det var også løpende kontakt mellom prosjektleder ved RVT Øst og koordinator for bydelen underveis i løpet. Hver enkelt undervisningsmodul har blitt evaluert av deltakerne, og det har vært gjort endringer i modulene i etterkant basert på erfaring fra undervisningsdagene og tilbakemeldingen fra deltakerne.

2.1.3.2 Tiltak 8b: Styrke kompetansen om problematisk og skadelig seksuell atferd

Styrke kompetansen om problematisk og skadelig seksuell atferd

Målsetting

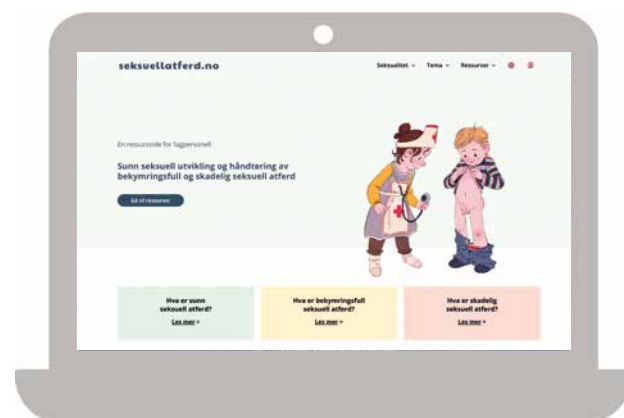
Økt kunnskap om bekymringsfull, problematisk og skadelig seksuell atferd i tjenestene. Økt kunnskap bidrar til mer fokus på forebyggende arbeid, tidlig intervensjon, avdekking, helhetlig oppfølging og behandling av barn/unge som har behov for det.

Målgruppe

Alle som jobber med barn og unge.

Gjennomføring

- I 2022 har RVT Øst gjennomført to digitale grunnkurs om å «forstå barn og unges seksuelle atferd».
- I samarbeid med de andre RVT-ene holdes det frokostwebinarer om ulike temaer knyttet til barn og unges seksuelle atferd. Vi arrangerer nettseminar omtrent annen hver måned. RVT Øst har også i 2022 arrangert et «lunsjwebinar» med tittelen *Må vi snakke med barn om seksualitet?*

- [Seksuellatferd.no](https://seksuellatferd.no) er en ressurside for fagpersoner om sunn seksuell utvikling, og håndtering av bekymringsfull og skadelig seksuell atferd. Nettsiden⁸ har en redaksjonsgruppe som består av medlemmer fra alle RVT-ene, og som møtes en gang i måneden for å oppdatere nettsiden og planlegge felles arrangementer. I 2022 har redaksjonen oppdatert siden med relevante arrangementer, nye tekster og delt nyheter om tematikken.
- I 2022 mottok RVT Øst henvendelse fra BUP Innlandet om grunnopplæring om bekymringsfull og skadelig seksuell atferd for samtlige ansatte ved alle deres avdelinger. Høsten 2022 avholdt RVT Øst en fagdag skreddersydd for BUP. Intensjonen er at fagdagen skal få fast plass i årshjulet ved BUP Innlandet og tilbys samtlige nyansatte.
- To ganger i året møtes nasjonalt kompetansenettverk på SSA-feltet. Nettverkets mandat er å sørge for å opprettholde og videreutvikle kompetansen på fagfeltet i Norge, og å sørge for at opplæring er strategisk og koordinert. Nettverket som ble startet i 2015 består i dag av

representanter fra RVT-ene, Statens barnehus, Bufetat, Ressursenhet V27 Betanien sykehus, nasjonalt klinisk SSA-nettverk og nasjonalt habiliteringsprosjekt. RVT Øst opplever nettverksmøtene som nyttige og at det bidrar til et styrket samarbeid på SSA-feltet i Norge.

- AIM3-utredningskurs: Det er avholdt ett kurs i november 2022.
- Høsten 2022 deltok to spesialrådgivere ved RVT Øst på kursleder-kurs i Teknologisk Assistert Skadelig Seksuell Atferd (TA-SSA).
- V27 ved Betanien Sykehus i Bergen har oversatt en manual fra AIM-stiftelsen fra engelsk til norsk, og inviterte sammen med RVT Midt kursleder fra AIM-stiftelsen til å holde opplæring for kursholdere i Norge.
- De første AIM TA-SSA-kursene har blitt holdt høsten 2022 i regi av RVT Midt, og det planlegges flere kurs i samarbeid mellom de ulike RVT-ene fremover.
- RVT Øst har holdt opplæring om SSA på forespørsel fra ulike tjenester gjennom hele 2022.

Evaluerings

I oppfølgingen i etterkant av kurs og undervisning har vi bedt om tilbakemeldinger fra kursdeltakere og oppdragsgivere. Tilbakemeldingene gis i form av digitale skjemaer og/eller evalueringsmøter, og brukes til å justere innhold og form i undervisningen. Vi jobber kontinuerlig med å forbedre og tilpasse innholdet opp mot det tjenestene etterspør.

2.1.3.3 Tiltak 21 a og b Økt bruk av kommunale og interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner – lokalt og regionalt samarbeid og samordning

En kartlegging gjennomført av NKVTS i 2019 viste at bare 40 prosent av norske kommuner hadde lokale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Målsetting

Å gi kommuner råd og veiledning knyttet til utarbeiding av kommunale eller interkommunale handlingsplaner. Bidra med revidering av NKVTS sin digitale veileder og bistå med å gjøre veilederen kjent hos kommunene som skal sette i gang arbeid med kommunale handlingsplaner.

Målgruppe

Alle kommuner som skal sette i gang eller er i gang med kommunale handlingsplaner.

Gjennomføring

Det har vært avholdt fem arbeidsgruppemøter knyttet til revidering av NKVTS' veileder for kommunale handlingsplaner. Til arbeidet bidro vi også i innspilling av filmer til veilederen.

Veilederen gjøres nå kjent via RVT Østs ulike plattformer. I arbeidet med å bistå kommuner har vi veiledet tre enkeltstående kommuner, samt en gruppe på syv kommuner som skal utarbeide en interkommunal handlingsplan.

I arbeidet vårt etterspør vi alltid kommunale handlingsplaner og tilbyr veiledning til kommuner der vi skal inn med undervisning på voldsfeltet.

2.1.3.4 Tiltak 24a Styrke psykososial oppfølging og traumebehandling av volds- og overgrepsofsatte gjennom å veilede og understøtte kommunenes arbeid

Lillestrøm kommune – Traumesensitiv praksis

Målet med disse tre dagene er overføring og implementering av kunnskap om traumesensitiv praksis til tjenestene slik at de skal holde i denne kunnskapen og videreføre den ut i alle tjenestene på egenhånd.

Målgruppe

Alle ansatte i kommunen som jobber med barn.

Medvirkning av tjenestene

Alt av undervisningsopplegg er laget sammen med personer fra ressursgruppa, og de har selv hatt ansvaret for mye av undervisningen, under veiledning av RVT Øst.

Gjennomføring

To dager med planlegging i forkant av undervisning sammen med ansatte som skulle bidra på samlingene. Egen ledersamling om implementering, to dager med undervisning om traumebevisst omsorg (TBO), og en påfølgende dag med erfaringstorg/workshop i regi av ressurspersonene, med veiledning av RVT Øst. Vi gjennomførte også veiledning av ressurspersoner i forkant av deres egne undervisningsopplegg for å sikre faglig forankring og oppdatert kunnskap.

Evaluerings

I alle prosjekter har vi benyttet et evaluerings-skjema som gjennomgås etter hver samling. Vi tar hensyn til tilbakemeldinger som gjelder faglig innhold, tempo og gjennomføring av samlingene.

2.1.3.5 Tiltak 25 Kunnskapsmoduler om rus og vold

I 2017 ga Helsedirektoratet KORUS-ene og RVTS-ene i oppdrag å utvikle og implementere kunnskapsmoduler på området rus og vold for bruk i spesialisthelsetjenesten og i kommunene. Rus og vold-prosjektet er et eksempel på hvordan ulike kompetansesentre, som alle har tildelingsbrev fra Helsedirektoratet, i fellesskap kan jobbe med implementering av kunnskap.

Målsetting

Styrke tjenestene med kunnskap om sammenhengen mellom rus og vold, og hvordan de kan arbeide for å avdekke, forebygge og følge opp både voldsutøveren og voldsutsatte personer som har utfordringer med rus. Integrert og trygg behandling/samtale i møte med mennesker med problematikk innen rus og vold, knyttet opp til traumebakgrunn.

Målgruppe

NAV, helsetilbud i førstelinjetjeneste samt spesialisthelsetjeneste.

Gjennomføring

I løpet av våren 2022 kom prosjektet godt i gang i to ulike tjenester i vår region: NAV Grünerløkka og FACT Sarpsborg (se pkt 2.2.3). Dette er to svært ulike tjenestesteder med ulike oppdrag, og de har dermed behov for forskjellig kunnskap.

- NAV Grünerløkka er en sosialtjeneste og her har målgruppen vært cirka 200 ansatte i tjenesten. Hoveddelen av leveransen er nå gjennomført, noe lederstøtte og veiledning gjenstår.
- FACT Sarpsborg har cirka 50 ansatte. FACT Sarpsborg er sammensatt av ansatte i spesialisthelsetjenesten og ansatte i psykisk helse og rus-tjenesten i Sarpsborg kommune. Her er arbeidet med planlegging og felles samskaping godt i gang. Undervisning i modulene starter våren 2023.

Evaluerings

Tilbakemeldinger fra kursdeltakere brukes i utformingen av prosjektet videre. Det er opprettet

et delprosjekt for evalueringen av implementeringen av *Rus og vold*. Evalueringsoppdraget er gitt av senterlederene ved KORUS Oslo, KORUS Øst og RVTS Øst i fellesskap. Senterlederene er styringsgruppe for både pilotprosjektet og for evalueringen. Det er inngått avtale om evaluerings-veiledning fra NKTVS. KORUS Oslo har prosjektledelsen, og evalueringen gjennomføres uavhengig av, men koordinert med, det nasjonale *Rus og vold*-prosjektet. Piloten med evaluering er planlagt ferdig høsten 2023.

2.1.3.6 Tiltak 57 Arbeid med vold og overgrep i samiske områder

RVTS Øst har ikke hatt forespørsler eller særskilt ansvar på dette feltet, men er prosjektleder for implementeringen av snakkemedbarn.no i samiske områder.

Iben fra snakkemedbarn.no, oversatt til sørsamisk

I februar lanserte vi opplæringsprogram og tre av avatarene på simuleringen på tre samiske språk. Vi har påbegynt implementering av opplæringsprogrammet i flere kommuner i Midt-Norge. Parallelt med implementering i samiskspråklige miljøer, skal den nye utformingen av nettsiden oversettes og tilpasses. Vi omtalte nyheten på hjemmesiden vår, og på samenes nasjonaldag 6. februar promoterte vi de tre avatarene som er oversatt i sosiale medier, med spredning til rundt 4000 på Facebook.

2.1.3.7 Tverrsektoriell kompetansestrategi

RVTS Øst er ikke blitt forespurt om å delta i dette arbeidet.

2.1.4 Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020–2025)

Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020–2025) er det sentrale dokumentet for prioriteringen av RVTS Østs innsats for selvmordsforebygging. Innsatsen styres også av tiltakene under punkt 2.3 og vårt oppdrag fra Helse Sør-Øst RHF om ekstra innsats for selvmordsforebygging i spesialisthelsetjenesten. RVTS Øst har én representant i gruppen som reviderer nasjonal retningslinje for forebygging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Representanten sitter på vegne av alle RVTS-ene.

2.1.4.1 Folkeopplysningskampanje

RVTS Øst har deltatt i NSSFs pilotering i Østfold, og deltar i den nasjonale arbeidsgruppen. RVTS Øst får kampanjeansvar i 2025.

2.1.4.2 Forum for selvmordsforebygging

Representanten fra RVTS Midt representerer alle RVTS-ene i dette forumet. Rådgiver fra Akershus universitetssykehus representerer region øst og holder oss informert om arbeidet gjennom vårt selvmordsforebyggende nettverk for spesialisthelsetjenesten, se pkt 2.3.4.

2.1.4.3 Hvordan møte barn og unge om selvskadings- og selvmordsinnhold på internett?

RVTS-ene skal bidra til at ansatte i tjenestene som møter barn og unge får kompetanse til å avdekke og møte problematisk atferd på nett. Målet er å etablere kunnskapsgrunnlag om fenomenet og forekomsten av selvskading og selvmord på SoMe, til nytte for dem som jobber med unge i skole, kommunale helsetilbud samt spesialisthelsetjeneste. RVTS-ene bidrar også i arbeidet med å spre Chatsafe⁹ ytterligere.

Gjennomføring

Prosjektgruppen jobber med kunnskapsetablering og skriving av kompendium om hvilke råd som har god vitenskapelig evidens, samt forberedelse av undervisningsmoduler.

2.1.4.4 Veiledning i utvikling av kommunale handlingsplaner

Regjeringen vil tilrettelegge for at kommunene utvikler handlingsplaner for å forebygge selvmord og selvskading, med gode og gjennomførbare tiltak og med kunnskap om hva som bør gjøres etter selvmord.

Målsetting

RVTS-ene skal støtte tjenestene i deres arbeid med å utarbeide og implementere planer ut ifra den enkelte kommunes behov, organisering, ressurser og kompetanse. Å understøtte tjenestenes arbeid med god samhandling generelt, og mellom kommune- og spesialisthelsetjeneste spesielt, står sentralt, jf. kommunalhandlingsplan-mal-selvsmord.no.

Målgruppe

Ledere og tjenesteutøvere i kommunen.

Gjennomføring

RVTS Øst veileder Ullensaker i deres kommunale handlingsplan. Arbeidet vil fortsette gjennom 2023. Vi har også startet et samarbeid med Lillestrøm kommune, som har utviklet en arbeidsgruppe og vil jobbe intensivt med planarbeid gjennom 2023. I tillegg er vi i startgropen for et samarbeid med Valdres kommune.

2.1.4.5 Videreutvikling og implementering av Veiledende materiell for kommunene

Digitalt grunnkurs for kommunalt ansatte

Digitalt grunnkurs i forståelse og forebygging av selvskading og selvmordsatferd.

Målgruppe

Ansatte i kommunale tjenester, fastleger og helse-sykepleiere.

Brukermedvirkning

En erfaringskonsulent er med i utformingen av kurset. Hun underviser i hva hun opplevde som gode møter, og hva hun opplevde som lite hensiktsmessig i møte med ulike behandlere i helseapparatet. Kursdeltakerne har mulighet til å stille erfaringskonsulenten spørsmål.

Gjennomføring

Vi har gjennomført to digitale grunnkurs i 2022. Vi har valgt å fortsette med digitale kurs etter evaluering av tidligere kurs. I evalueringen ble det understreket at flere ansatte får mulighet til å delta når det er digitalt, blant annet fordi de slipper reisevei og overnatting. Vi har en landingsside hvor alt kursmateriale ligger, vi viser filmer, har polls og «breakoutrooms» der deltakerne samarbeider om oppgaver i grupper på 5–8 stykker.

Evaluering

Kurset er evaluert ut fra hvilken nytte deltakerne opplevde at hver av kursdelene hadde. Kurset ble evaluert som «nyttig» til «meget nyttig» på alle punkter.

“
Jeg har vært på mange digitale kurs, ikke alle like vellykkede. Synes dette var et av de virkelig gode: godt planlagt og gjennomført, gjennomgående svært dyktige formidlere med praksisnære eksempler. Fin balanse mellom teori, ny forskning og eksempler.

Kursdeltaker

SINTEFs undersøkelse *Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2022* viser at 55 respondenter i Viken (toppskår), 47 i Innlandet og 36 i Oslo svarer at de har hatt kompetansehevende tiltak om selvmordsforebygging siste år. For hele landet svarer et flertall (61 %) at de har hatt kurs i regi av RVTS (57 % svarer VIVAT, og 11 % svarer NSSF).

2.1.4.6 Selvmordsforebyggende kompetanse og samarbeid med somatiske enheter

I 2020 ble det etablert et prosjekt med mål om å utarbeide kunnskapsoppsummering og undervisningsmateriell om selvmordsforebyggende tiltak i somatiske sykehusenheter. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Ullevål sykehus, Diakonhjemmet sykehus, Sykehuset Telemark og RVTS Øst. Det ble i starten av prosjektet gjort litteratursøk og litteraturgjennomgang, samt planlagt for undervisningsmoduler og utvikling av filmmateriell.

I 2022 er deler av dette arbeidet videreført i samarbeid med Helse Sør-Øst i arbeid med ny regional fagplan, med fokus på selvmordsforebygging i akuttmedisinske enheter. Parallelt med samarbeidet med Helse Sør-Øst jobbes det med utvikling av en digital plattform for læring og

ferdighetstrening. Målgruppen for undervisningen er ansatte i somatiske sykehusenheter.

2.1.5 Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Handlingsplan (2021–2024)

Handlingsplanen *Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold* har ikke tiltak der RVTS-ene spesifikt er nevnt, men den har målsettinger som RVTS-ene har arbeidet mot i mange år. RVTS Øst koordinerer arbeidet i Østlandsnettverket, som samlet er ett av de viktigste kompetansemiljøene i landet på dette feltet. I samarbeid med dette nettverket arrangerer vi konferanser støttet av IMDi, som setter søkelys på særlig aktuelle problemstillinger. Vi arbeider med utdanning av Endringsagenter med støtte fra Bufdir, et tiltak som ble påbegynt under den forrige handlingsplanen.

Stemningsrapport fra endringsagent-samling i 2022

2.1.5.1 Tiltak i region øst

Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Mål

Opplæring/kompetanseheving i fenomenforståelse, avdekking og oppfølging.

Målgruppe

Fagpersoner som er i kontakt med personer i risiko for æresrelatert vold: for eksempel ansatte i skole, barnevern, NAV, legevakter, helsestasjoner, spesialisthelsetjenesten, utekontakter, flyktning-tjenesten, asylmottak, introduksjonsordningen, voksenopplæringssentre og frivillige organisasjoner.

Gjennomføring

RVTS Øst koordinerer Østlandsnettverket mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (Oslo og Viken), og bidrar i Innlandsnettverket mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (Innlandet).

Temaet æresrelatert vold blir også inkludert i undervisningsopplegg for kommunale tjenester om vold i nære relasjoner.

RVTS Øst har i 2022 også holdt à jour nettstedet rettentil.no, slik at denne fortsatt er aktuell og i samsvar med den nåværende handlingsplanen.

2.1.5.2 Tiltak med støtte fra IMDi

Gjennom tilskudd fra IMDi ble følgende kompetansehevende tiltak gjennomført i regi av de regionale nettverkene:

- *Seminaret Fra utsatt til utøver – norsk-pakistanske gutter og menn utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold* 11. november
- *Webinaret Kan vi snakke om det? Voksne i risikoutsatte livssituasjoner utsettes også for æresrelatert vold* 21. november, i samarbeid med TryggEst (Bufdir)
- Fagdag om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold på Hamar 25. november, for ansatte i skole og tjenesteapparat

2.1.5.3 Tiltak 5 Nasjonalt nettverk for kunnskapsutvikling og kompetanseutvikling

RVTS Øst er representert i Nasjonalt nettverk for kunnskapsutvikling og kompetanseutvikling om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

2.1.5.4 Endringsagenter

Opplæringen av endringsagenter fra miljøer berørt av negativ sosial kontroll gjøres med midler fra Bufdir.

Målsetting

Endringsagenter er et nasjonalt opplæringstilbud som har som mål å utruste ressurspersoner i frivillige organisasjoner og berørte miljøer med en kompetanse til å forebygge og hjelpe mennesker ut av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Målgruppe

Ressurspersoner tilknyttet frivillige organisasjoner og berørte miljøer.

Brukermedvirkning

Flere frivillige organisasjoner som jobber i berørte miljøer bidro med innspill i planleggingen av det nasjonale opplæringsprogrammet. Flere av deltakerne har egne erfaringer knyttet til temaet.

Gjennomføring

Det ble i 2022 gjennomført tre nettverkssamlinger for deltakere som gjennomførte opplæringen i 2021. Det ble også rekruttert 18 deltakere til en ny runde med opplæring, og den første samlingen over to dager ble gjennomført i november. De resterende tre samlingene vil bli gjennomført i 2023. Det ble også gjennomført fire møter i den nasjonale prosjektgruppen.

Evaluering

I forbindelse med nettverksmøter og opplæring er det kommet mange uformelle muntlige tilbakemeldinger, men også noe skriftlig på e-post og i sosiale medier. Disse peker i retning av stort utbytte, ved at deltakerne gir uttrykk for at opplæringen og nettverket gir mye nyttig kunnskap til deres arbeid. Vi har også god nytte av deltakernes omfattende erfaring, og gjennom dette arbeidet får vi tilført kunnskap om hva som rører seg i berørte miljøer. Det planlegges en nasjonal evaluering/spørreundersøkelse i løpet av 2023.

2.1.6 Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme

RVTS Øst gir fortløpende kompetanseheving i form av undervisning og veiledning til kommuner, nettverk og enkeltpersoner som etterspør vår bistand. Målgruppen inkluderer blant annet frivilligheten, NAV, politi, skole, miljø og fritid samt kommunal- og spesialisthelsetjeneste. Vi har i tidsperioden gjennomført flere regionale og nasjonale nettseminarer, konferanser og samlinger. Temaene inkluderer fenomenkunnskap i form av ny kunnskap og forskning, samt handlingskompetanse, der erfaringsdeling er et sentralt element. RVTS Øst har vært bidragsyter ved en rekke andre regionale og nasjonale nettseminarer og konferanser, som for eksempel på regjeringens radikaliseringskonferanse om utveier.no og mentorarbeid.

Ivaretagelse og oppfølging av returnerte fremmedkrigere tematiseres i kompetansehevende tiltak som gis til tjenestene. Vi veileder kommuner som mottar fremmedkrigere etter endt soning. RVTS Øst har bistått tjenester som har hatt ansvar for returnerte barn. Som en del av dette arbeidet, veileder vi fortsatt helse- og sosialtjenestene i de respektive kommunene og bydelene.

Nettverksarbeid

RVTS Øst bistår Oslo kommune i deres arbeid med mentornettverket. Dette innebærer blant annet faglig bistand til drift og utvikling, forsvarlighetsvurdering, veiledning og undervisning.

RVTS-ene er i regjeringens reviderte handlingsplan om forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme gitt ansvar for å tilby en nasjonal veilednings- og ressursfunksjon. Vi samarbeider i nasjonale nettverk bestående av relevante aktører med nasjonale eller regionale arbeidsoppgaver, som nettverket med alle RVTS-ene og NKVTS (FARE-nettverket). Målet er økt samordning og sektorovergripende samarbeid. Vi sprer kunnskap om etablerte rutiner og retningslinjer, og veileder fortløpende tjenestene i deres yrkesutøvelse opp mot problematikken. Veiledningsfunksjonen skal primært rettes mot relevante tjenester og direktorater, men den er også nyttig for privatpersoner som opplever bekymring. Vi har også gitt veiledning til relevante tjenester og direktorater ved behov. RVTS Øst har et fortløpende samarbeid med forskningsmiljøer ved NKVTS, NUPI, Oslo Met og C-Rex. I forbindelse med Ekstremismekommisjonens arbeid har RVTS Øst bidratt med erfaringer og innspill.

RVTS Øst bistår i etablering av nye nettverk, og støtter etablerte fag- og praktikernettverk som SaLTo, RROVE og politiets fagnettverk for radikaliseringskontakter. Vår rolle varierer fra å koordinere og lede, til å være deltaker og bidragsyter. RVTS Øst er fast deltaker og bidragsyter i det europeiske praktikernettverket RAN.

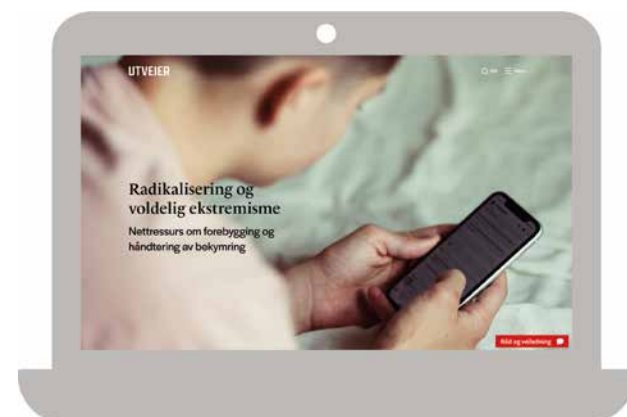
Relansering av utveier.no

For å spre kunnskap, stimulere til etablering og vedlikehold av nettverksstrukturer og gjøre individuell veiledning mer tilgjengelig, har vi lansert en revisjon av utveier.no. Ny produksjon inkluderer filmintervjuer med erfarne fagfolk og ressurspersoner, korte artikler og et nytt visuelt uttrykk. RVTS Øst har hatt hovedansvaret for utviklingsarbeidet, i samarbeid med RVTS-enes fagnettverk (FARE). På nye utveier.no har vi et særlig fokus på å presentere og tilgjengeliggjøre RVTS-enes veiledningstilbud. Brukerne kan her henvende seg digitalt via et kontaktskjema. Henvendelsene blir kanalisert til aktuell regional RVTS. [Utveier.no](https://utveier.no) ble lansert våren 2022, og er presentert på webinarer, konferanser, fagsamlinger og nettverk.

Vi har et samarbeid med Statsforvalteren i Oslo og Viken for å nå ut til helsepersonell med informasjon om utveier.no i spesialisthelsetjenesten, kommuner og bydeler.

Evaluering

RVTS Øst har en spissfunksjon og koordinerende rolle ovenfor øvrige RVTS på feltet, og gjennomfører jevnlig fag- og koordineringsmøter månedlig og ved behov med de andre RVTS-ene (FARE-nettverket). I disse møtene evalueres nasjonale arrangementer gruppen har gjennomført, og møtene er et forum for faglig diskusjon og utvikling i tillegg til koordinering og samarbeid.

utveier.no

Vi gjennomfører evaluering i løpende dialog med deltakere og tjenestene vi bistår over tid. Etter enkeltstående kurs og seminarer innhenter vi tilbakemeldinger med spørreskjema med formål å videreutvikle og tilpasse innhold og gjennomføring. Når vi bidrar inn i andres arrangement, samler vi inn tilbakemeldinger fra de som er ansvarlige. Generelt er tilbakemeldingene meget positive, og både innhold og gjennomføring oppleves nyttig og relevant for kompetanseheving og faglig utvikling. Vi jobber stadig mer med implementering og oppfordrer tjenestestedene og nettverkene til å jobbe aktivt med evaluering for å monitorere prosessen slik at vårt bidrag får størst mulig nytteverdi i praksis.

Etter en evalueringsprosess med tilbakemeldinger fra kommuner, tjenester og fagfolk i alle regioner, ble utveier.no i 2022 oppdatert med et økt fokus på handlingskompetanse og tverrfaglig samarbeid.

2.1.7 Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel

2.1.7.1 Tiltak 15: Gjøre kjent Bufdirs nasjonale veiledningsfunksjon

Vi presenterer Bufdirs nasjonale veiledningsfunksjon både i vår undervisning og på nettstedet menneskertilsalgs.no/utnyttelse.no.

2.1.7.2 Tiltak 17 Gi opplæring til helse- og omsorgspersonell

RVTS Øst har i 2022 arbeidet med å formidle informasjon og kunnskap om menneskehandel gjennom relevante kurs og tiltak. Vi har samarbeidet med relevante nasjonale og regionale miljøer, herunder andre aktører omtalt i handlingsplanen og gjennom prosjektet *Utnyttelse og menneskehandel*.

Utnyttelse og menneskehandel

Målet er å gi opplæring/kompetanseheving i fenomenforståelse, avdekking og oppfølging.

Målgruppe

Fagpersoner som er i kontakt med sårbare personer, for eksempel NAV, legevakter, helsestasjoner, spesialisthelsetjenesten, barnevern, utekontakter, politi, kriminalomsorgen, ulike lavterskeltiltak, flyktnings-tjenesten, asylmottak og frivillige organisasjoner.

Brukermedvirkning

Det er ingen etablerte brukerorganisasjoner på dette feltet i Norge. Vi har løpende kontakt med en

ressursperson som har brukererfaringer fra hjelpeapparatet i Norge og er tilknyttet et internasjonalt nettverk av overlevende («survivors») av menneskehandel. Vedkommende bidrar med innspill til vårt arbeid på dette feltet, og har også bidratt noe direkte i undervisning/i nettressursen menneskertilsalgs.no/utnyttelse.no.

I 2022 ble håndboka *Sosialt arbeid med sårbare migranter – kunnskap, regelverk og praktiske råd* lansert.

Gjennomføring

- Vi har i 2022 gjennomført et digitalt grunnkurs og et fysisk grunnkurs i Sarpsborg – sistnevnte i samarbeid med Viken fylkeskommune.
- Vi arrangerte en workshop for gatenære lavterskeltiltak i samarbeid med KORUS Oslo, med fokus på utnyttelse av arbeidsmigranter, personer uten lovlig opphold og/eller med begrensede rettigheter i Norge og om utnyttelse i rusmiljøene. Her ble også håndboka *Sosialt arbeid med sårbare migranter – kunnskap, regelverk og praktiske råd*, med et eget kapittel om menneskehandel, lansert. Kunnskapen deltakerne bidro med under gruppearbeidene på workshopen skal oppsummeres/bearbejdes, og brukes til å utvikle veileder.
- I samarbeid med SaLTo-sekretariatet i Oslo kommune arrangerte vi workshop om ungdom utnyttet til kriminalitet, basert på bl.a. kunnskapen utviklet i forbindelse med nasjonalt nettseminar om samme tema i 2021. Kunnskapen deltakerne bidro med under gruppearbeidene på workshop-en skal oppsummeres/bearbejdes og

brukes til å lage veiledersom vil bli tilgjengeliggjort på nettsiden, og benyttet i undervisning.

- I 2022 arrangerte vi tre veiledningssamlinger for fagpersoner som jobber med oppfølging av utsatte for menneskehandel og andre former for utnyttelse, med fokus på selvivaretagelse.

“

Jeg synes kursforedragerne var veldig dyktige. Fin balanse mellom det faglige og reflekterende/drøftende interaktivt arbeid. Flott med sofaprat, film og drøfting i breakoutrooms :).

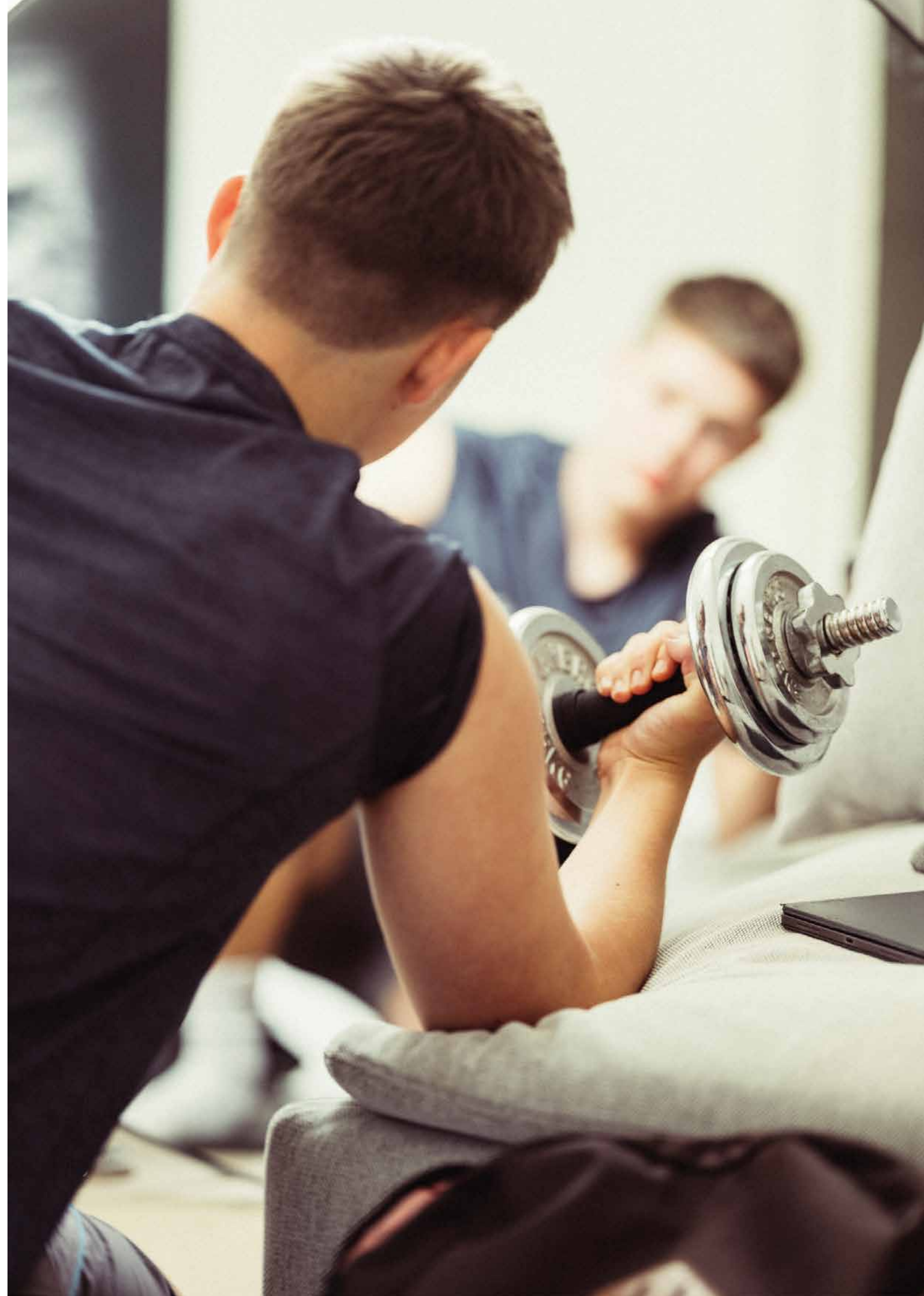
Deltaker på Digitalt grunnkurs om utnyttelse av sårbare personer

- Vi arrangerte et nettseminar 20. april om utnyttelse av sårbare mennesker, med spesielt fokus på ukrainske flyktninger. I tillegg til RVTS Øst, bidro Landinfo, ROSA (nasjonal hjelpe-telefon / hjelpetilbud for ofre for menneskehandel), KOM (Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel, Politidirektoratet), Bufdirs nasjonale veiledningsfunksjon, UDI og Pro Sentret. Over 700 var pålogget nettseminaret, og vi vet at mange fulgte webinarer sammen med kollegaer. Opptak ligger tilgjengelig på YouTube og menneskertilsalgs.no/utnyttelse.no, med ca. 400 visninger.
- RVTS Øst bidro på Helsedirektoratets webinar om flyktninger fra Ukraina, risiko for utnyttelse og menneskehandel 12. mai. Webinarer var et samarbeid mellom Helsedirektoratet, Bufdir, UDI og KOM/Politidirektoratet.
- Sammen med de andre RVTS-ene og andre relevante aktører kom vi med innspill og anbefalinger til myndighetene om tiltak for å forebygge utnyttelse i den aktuelle flyktningssituasjonen, gjennom en rapportering til Justisdepartementet i april.

- Forebygging og avdekking av menneskehandel og andre former for utnyttelse var også et temaene som ble trukket frem på psykososialberedskap.no og i den digitale opplæringen RVTS Øst lanserte våren 2022, rettet mot akuttovernattinger, mottak og kommuner.
- Gjennom året er det blitt gjennomført en rekke enkeltstående undervisningsoppdrag om menneskehandel og utnyttelse, bl.a. for nettverk for ungdomshelse ved Oslo OUS, fagforum for utekontakter i Oslo og på seminaret *Human trafficking and women and men, girls and boys crossing borders i Vilnius* 21.–22. september i regi av NBNP (Nordic-Baltic Network of Policewomen) og Nordisk råd.
- Vi har også bidratt med undervisning om menneskehandel i digital grunnopplæring for verger og representanter for Statsforvalteren i Oslo og Viken. Temaet utnyttelse og menneskehandel blir også inkludert i undervisningsopplegg for kommunale tjenester om vold i nære relasjoner.
- RVTS Øst er representert i NMH – Nettverk mot menneskehandel i helse- og omsorgstjenestene (Helsedirektoratet), og deltar i et lokalt nettverk for Oslo driftet av Human Trafficking Support Oslo (NAV Grünerløkka).
- I 2022 har vi arbeidet med ny teknisk løsning og design på nettressursen menneskertilsalgs.no, som kommer til å lanseres som utnyttelse.no i 2023, se pkt 1.5.3.1.

Evaluerings

Det er en utfordring å nå ut til tjenestene med kompetanseheving innen dette fagfeltet, da det er mange som forbinder menneskehandel med noe som først og fremst er relevant for de som jobber i tjenester rettet mot flyktninger og migranter i sårbare livssituasjoner, særlig kvinner utnyttet i prostitusjon eller menn utnyttet i arbeidslivet. Når vi vinkler undervisningen mot en bred målgruppe – fagpersoner som jobber med mennesker i sårbare livssituasjoner, i risiko for utnyttelse – opplever vi at flere forstår at temaet er relevant også for de «ordinære» kommunale tjenestene. Vi får tilbakemelding om at undervisningen oppleves som nyttig og praksisnær, og at den tilfører nye perspektiver på arbeidet med kjente problemstillinger og/eller brukergrupper (f.eks. utnyttelse/menneskehandel i forbindelse med vold i nære relasjoner og ungdomskriminalitet).

Fra Utøya, hvor vi i 2022 gjennomførte kriselederopplæringen *Kriseledelse i vår tid* fire ganger.

2.1.8 Handlingsplan mot voldtekt (2019–2022)

I henhold til tiltak 10 skal RVTS-ene integrere kunnskap om voldtekt og seksuell vold i sine eksisterende kompetansetiltak for krisesentrene. Dette er gjort, blant annet i opplæring av ansatte om seksuelle overgrep ved Oslo krisesenter.

2.1.9 Nasjonal helseberedskapsplan. Versjon 3.0 fastsatt 1. januar 2018

2.1.9.1 Kriseteam og samarbeidspartnere

Mål

Siden terrorhendelsene i 2011 har RVTS Øst arbeidet systematisk med å styrke kompetansen i egen region når det gjelder oppfølging etter kriser og katastrofer. Den primære målgruppen har vært kommunene, men også deres naturlige samarbeidspartnere som for eksempel innsatspersonell og frivillige og deler av forvaltningen. Vi har bidratt på ulike måter: via opplæringsprogrammer, råd/veiledning, gjennom trening og øvelser, i tillegg til at vi har utviklet nettressursen psykososialberedskap.no, se pkt 1.5.3.1 og 2.1.9.4, som er en fagressurs for de som arbeider med oppfølging av kriser og katastrofer.

Begrunnelsen for at dette arbeidet prioriteres ved RVTS Øst er dels begrunnet i mandat gitt i nasjonal helseberedskapsplan, og dels gjennom at vi gjennom oppdragsbrev er pålagt å bistå med implementeringsstøtte til kommunene og andre relevante aktører når det gjelder de faglige veilederne: *Mestring, samholdighet og håp – veileder for psykososiale tiltak ved krise, ulykker og katastrofer* og *Etter selvmordet – veileder om ivaretagelse av etterlatte ved selvmord*.

Mål

Kommunale kriseteam og deres samarbeidspartnere, innsatspersonellgrupper, frivillige, beredskapsaktører, inkludert kommuneledelse.

Gjennomføring

Det har vært et stort trykk gjennom året, og vi har hatt omfattende leveranser ut i regionen på opplæring iht. vår etablerte kompetansestrategi. Tiltakene er gjennomført dels digitalt, dels fysisk – i egne lokaler eller regionalt i hele østlandsregionen.

Kriselederopplæringen *Kriseledelse i vår tid*, over tre dager på Utøya, er gjennomført fire ganger gjennom året med totalt 50 deltakere. Siden oppstarten i 2017 har mer enn 200 deltakere fullført denne opplæringen.

I oktober samarbeidet vi med Øvingsutvalget i Innlandet om planlegging og gjennomføring av en stor kriseøvelse, inkludert etablering og drift av evakuert- og pårørendesenter (EPS) i Våler kommune i Hedmark.

“

Vi lever i en urolig verden, dette gjenspeiler også pågangen fra tjenesteapparatet og etter-spørselen etter kurs og andre tiltak innenfor psykososial beredskap.

Evaluerings

Undervisningstiltakene evalueres gjennom muntlige og skriftlige tilbakemeldinger fra deltakere med vurderinger av nytte og innspill til forbedringer. Denne prosessen er særlig intensiv når vi utvikler nye- eller reviderer eldre undervisningsmoduler.

2.1.9.2 Flyktningkrise

I vårsemesteret ble også deler av kapasiteten på beredskapsområdet brukt til å forberede og utvikle tiltak for kommuner som skulle ta imot ukrainske flyktninger.

Flyktninger fra Ukraina

Målsettingen er å hjelpe tjenestene med å gi best mulig tilbud i den første fasen av ankomsten etter flukt for ukrainerne.

Gjennomføring

Alle henvendelser vi får som omhandler arbeidet med flyktninger fra Ukraina er samlet i ett prosjekt og blir svart ut av en prosjektgruppe. Prosjektet har tatt utgangspunkt i tidligere henvendelser fra UDI og kommuner der man opprettet akutt-innkvarteringer. Ut ifra dette har RVTS Øst prioritert å lage undervisningsmaterieell med mål om å gjøre profesjonelle og frivillige hjelpere bedre forberedt på å møte flyktningene, sikre deres grunnleggende behov og behov for trygghet og sikkerhet.

Gjennomførte aktiviteter:

- samarbeid med helsetjenesten på Glitre akuttinnkvartering

- samarbeid med PPT Oslo og Grorud ressurs (skole for barn i akuttinnkvartering)

- veiledningsworkshop krisesenter

- samarbeid rundt seksualisert vold i krig og konflikt med RVTS Nord og Bufetat (digital ressurside¹⁰ samt planlegging av en konferanse i januar 2023)

- besøk i Hobøl akuttinnkvartering og Råde nasjonalt ankomstsenter

- samarbeid med NKVTS

I 2023 ser vi at det fortsatt er behov for å forstå hva kommunene trenger for å gi god hjelp til ukrainske flyktninger og andre flyktninger, og utvikle et tilbud som møter disse behovene.

Evaluerings

Vi har hatt dialog med og hentet inn informasjon fra tjenestene om kompetansebehov. Tilbakemeldingene vi har fått i etterkant av undervisning og støtte er hensyntatt i det videre arbeidet.

2.1.9.3 UD-opdrag

RVTS Øst bistår UD med avlastnings- og støtte-samtaler med personell som ble evakuert fra Kabul og Kiev. RVTS Øst har også bistått med kompetanseheving knyttet til tematikk som psykologisk førstehjelp, kriseledelse og støtte til barn og familier.

2.1.9.4 Psykososial ivaretagelse i forbindelse med koronaepidemien

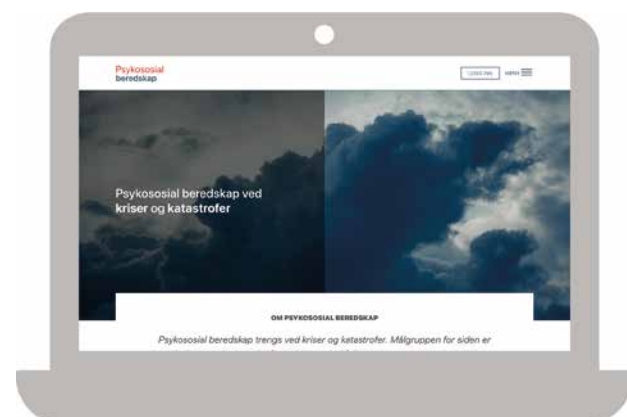
RVTS-ene fikk tilleggstilskudd fra Helsedirektoratet i august og september 2021 for styrket psykososial oppfølging til personer med behov for støtte i kjølvannet av pandemien. RVTS Øst fikk overføre midler til 2022, og har videreført sine bidrag.

Det nasjonale krisenettstedet psykososialberedskap.no

Under hele pandemien er det nasjonale krisenettstedet psykososialberedskap.no blitt oppdatert og revidert med nye artikler knyttet til ny kompetanse, forskning, erfaringer og praksisnære råd.

Da Russlands krig startet mot Ukraina vinteren 2022, ble det lagt ut nye artikler beregnet for norske hjelpere knyttet til krisereaksjoner, ivaretagelse av nyankomne flyktninger, forebyggende arbeid mot menneskehandel og utnyttning – samt et eget

undervisningsopplegg med korte, lettfattelige videoer. Vi har også laget egne temaartikler knyttet til terror, som ble aktualisert etter masseskytingen i Oslo i juni.

Vi planlegger en «TV-kanal» på psykososialberedskap.no vinteren 2023. Målet er at tjenesteutøvere skal kunne lære mer av sentrale fagpersoner om viktige temaer knyttet til kriser, katastrofer og psykososial beredskap. I løpet av året ble assisterende helsedirektør Espen Rostrup Nakstad, kommunikasjonssjef ved Statsministerens kontor Anne Kristin Hjukse og ordfører i Gjerdrum kommune, Anders Østensen, intervjuet. Disse intervjuene blir nå redigert, med mål om ferdigstilling og publisering tidlig i 2023. I TV-kanalen vil det deles kunnskap og erfaringskompetanse fra arbeid med kriser og kommunikasjon.

I 2022 er det spilt inn flere TV-intervjuer med ulike, sentrale aktører knyttet til tematikk som krisekommunikasjon, kriseledelse, brukermedvirkning, og oppfølging etter terrorangrepet 22. juli. Vi har også arbeidet med å utvikle et nytt kurstilbud knyttet til krisekommunikasjon, som ferdigstilles primo 2023.

2.2 Sentrale satsinger

2.2.1 Program for folkehelsearbeid i kommunene

RVTS Øst ble i 2022 ikke bedt om å delta i samarbeidsorgan for folkehelsearbeid i kommunene.

2.2.2 Tidlig Inn og Bedre Tverrfaglig innsats

Tidlig Inn

Tidlig Inn koordineres av KORUS-ene. RVTS Øst deltar i regionalt opplæringsteam (ROT) i Oslo og region Øst. RVTS Øst representerer RVTS-ene i nasjonal redaksjonsgruppe for Tidlig Inn-sidene på forebygging.no. I 2022 har RVTS Øst bidratt med undervisning og veiledning til Ås kommune, som har gjennomført programmet i år.

Bedre Tverrfaglig Innsats / Bedre Tverrfaglig Samhandling

Prosjektet koordineres av KORUS-ene. RVTS Øst deltar i nettverk for BTI-koordinatorer og deres samarbeidspartnere i Oslo og i region Øst. RVTS Øst synliggjør sine tilbud til kommunene på disse møtene. I region øst har det gjennom hele 2022 vært fokus på temaet «implementering». RVTS Øst har bidratt til en spørreundersøkelse blant koordinatorene, og har arrangert en dagssamling om implementering høsten 2022.

2.2.3 Tverrfaglig aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam

FACT-team i Sarpsborg og Oslo

I 2021 startet vi et samarbeid med Kompetansesenter Rus og Psykisk helse i Sarpsborg kommune (se pkt 2.1.3.5). Kompetansesenteret består av Team Rus og Psykisk helse, Team Lavterskel, Senter for Rehabilitering og Aktivitet, Miljøarbeidertjenesten og FACT-teamet og team om psykisk helse barn og unge. Målet var å gi teamene en felles grunnkunnskap i forståelse og behandling av traumer.

Denne kontakten gjorde at FACT-teamet i Sarpsborg, som er sammensatt av ansatte fra Sarpsborg kommune og Sykehuset Østfold HF, ble en naturlig samarbeidspartner for pilotgjennomføring av programmet *Rus og vold*. I samarbeid med tjenesten, KORUS Oslo og KORUS Øst er vi godt i gang med forberedelse til kompetanseheving i *Rus og vold*.

Gjennomført

Implementering av forståelse og behandling av traumer er videreført ved at vi i 2022 har gitt månedlig veiledning til FACT-teamet. I veiledningene har vi tatt utgangspunkt i kausus bragt frem fra personalet, og jobbet med å forstå og tenke rundt kaususet i et traumeperspektiv.

Høsten 2022 har vi gjennomført én dagsundervisning om vold og traumer for RusFACT Oslo.

2.2.4 Rask psykisk helsehjelp

NAPHA har hovedansvar for satsingen. RVTS Øst er bedt om å bidra i 2023.

2.2.5 Pakkeforløp Psykisk helse og rus

Nasjonale pasientforløp psykisk helse og rus – samhandling

Mål

Å bidra til Hdirs arbeid med å få pakkeforløp for psykisk helse og rus til å fungere bedre i samarbeid med andre kompetansesentre som har fått samme oppdrag. Bedre samhandling mellom tjenestene for å få til helhetlige pasientløp.

Målgruppe

Ansatte, ledere og myndighetene i helse-, velferds-, arbeids- og utdanningstjenester.

Brukermedvirkning

Erfaringskonsulenter har deltatt med erfaringer i workshopene og i undervisning på konferansene.

Gjennomføring

- Arbeidsgruppen, som består av KORUS, NAPHA, statsforvalter og Oslo kommune, har i 2022 arrangert ett åpent seminar med fokus på forløpskoordinatører i Viken, erfaringer med pakkeforløp, og har hatt fire digitale planleggingsmøter.
- RVTS Øst hadde et pilotprosjekt på DPS Groruddalen i 2021 med fokus på samhandling mellom NAV, bydel og DPS. Videreføring av erfaringer derfra og inspirasjon og erfaringsdeling spres i 2022 til hele regionen.
- Våren 2022 har vi gjennomført en samhandlingsworkshop og en hybrid konferanse om samhandling.

- Høsten 2022 gjennomførte vi en samhandlingsworkshop og en samhandlingskonferanse.
- Vi har gjennomført cirka 10 møter med kommuner, NAV og DPS-er som etterspør implementeringshjelp.
- Vi samarbeider med en forsker på OsloMet om to artikler med analyse av resultatene fra en spørreundersøkelse om samhandlingsprosesser som vi gjennomførte i 2021.

Evaluering

På konferanser og workshoper har vi benyttet spørreskjema, og det er jevnt over svært gode tilbakemeldinger. Vi får i tillegg en rekke forespørsler over telefon og e-post fra deltakere på samlingene som ønsker å forsøke tilsvarende tiltak som det som er gjort i Groruddalen.

2.3 Forebygging av selvmord og selvskading

2.3.1 Samlinger i regionen

RVTS Øst finner det mer hensiktsmessig å gjennomføre digital undervisning om selvmord og selvskading enn å lage fysiske samlinger i regionen, jf. pkt 2.1.4.5. Slike digitale kurs har

mange deltakere fra hele regionen. I tillegg har vi gjennomført følgende lokale oppdrag:

Undervisning om selvskading for barnevernstjenesten i bydel St. Hanshaugen

Målet med undervisningen er å skape større forståelse av fenomenet og forekomsten av selvskading, samt øke kompetansen om bakenforliggende årsaker og selvskadingens funksjon.

Målgruppe

Barnevernsansatte som jobber direkte med barn og unge, samt ledere.

Gjennomføring

En undervisningsdag i høstsemesteret, undervisning om selvskading for barnevernstjenesten i bydel St. Hanshaugen.

Evaluering

Et digitalt spørreskjema brukt til enkel evaluering fra deltakerne.

2.3.2 Samarbeid med LEVE om utvikling av sorgstøttetilbud

RVTS Øst samarbeider med landssekretariatet i LEVE, og gir støtte til fylkeslagene i region øst. RVTS Øst har gitt veiledning til veiledere for like-

mannsarbeidet i region øst, samt hatt møte med ny generalsekretær.

2.3.3 Samarbeid med VIVAT

RVTS Øst samarbeider med VIVAT og har bistått med å tilrettelegge for gjennomføring av kurset *Førstehjelp ved selvmordsfare* både vår og høst 2022. Kurset er svært populært og er alltid fulltegnet.

2.3.4 Innsats i RVTS Øst understøttet av Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF (HSØ) tildeler årlig midler til RVTS Øst for en forsterket innsats for selvmordsforebyggende arbeid i helseforetakene/sykehusene i egen helseregion. Rapportering på aktiviteter rettet inn mot spesialisthelsetjenesten gis i egen årsrapport til HSØ. Vi omtaler her noe av arbeidet som er gjort i 2022:

Selvmondsforebyggende nettverk

Som et ledd i oppgavene fra Helse Sør-Øst drifter vi et fagnettverk som består av representanter fra alle de store helseforetakene. Nettverkets hovedoppgave er å styrke det selvmordsforebyggende arbeidet innenfor helseforetakenes ansvarsområde. RVTS Øst arrangerer årlig 7–8 nettverksmøter/fagseminarer for spesialrådgiverne.

Ivaretagelse av barn som pårørende når mor eller far strever med selvmordsatferd

RVTS Øst og RBUP Øst og Sør har i samarbeid utviklet kurset til helsepersonell som jobber med voksne.

Målsetting

Barn som har foreldre med selvmordsatferd er en sårbar og ofte oversett gruppe. Mye kan gjøres for å forebygge senere psykisk uhelse hos barna og redusere risikoen for en generasjonsoverføring av selvmordsatferden. Det har vist seg at det er noen utfordringer ved å ta inn barna til informasjonssamtale. Hva er disse hindrene? Hvordan bør barn som pårørende ved selvmordsatferd følges opp? Prosjektet har som mål at det blir gjennomført flere informasjonssamtaler i voksenfeltet, særlig når det er akutt, og at kvaliteten på samtalene øker gjennom kunnskap, refleksjon og ferdighetstrening og mulighet for veiledning i etterkant.

Målgruppe

Helsepersonell i spesialisthelsetjenesten for voksne (DPS: poliklinikker, akutt-ambulerende team, døgnavdelinger), akuttpsykiatrisk avdeling,

somatiske avdelinger der temaet er relevant, i kommunale tjenester som jobber med problematikken og i barnevernstjenesten, barnevernsvakta, krisesenter, BUP.

Aktivitet

- Tre kurs over to dager.
- Veiledning av to akutteam for implementering av kunnskap i egen organisasjon etter «train-the-trainer»-modellen.
- Prosjektdeltakerne har skrevet artikkelen Informasjonssamtalen med barn som pårørende ved selvmordsatferd – en selvfølgelig del av selvmordsforebyggingsarbeidet? som er lansert i fagtidsskriftet Suicidologi, nr 1 (2022).

Evaluering

Siden oppstart av undervisning i 2018 har vi tilpasset kursene etter tilbakemeldinger fra helsepersonell. Kurset ble blant annet utviklet etter et fokusgruppeintervju med et akutteam der det ble spurt om hvilke problemstillinger de sto i mht. barn som var pårørende til voksne med selvmords- og selvskadingsproblematikk. Videre sender vi ut evaluering i etterkant av hvert kurs basert på nytte opp mot arbeidshverdag, og vi endrer også kurset delvis fra gang til gang etter innspill fra kursdeltakere på selve kurset og i veiledning i etterkant.

Regional fagplan Helse Sør-Øst RHF

Mål

HSØ har selvmordsforebygging som et prioritert område i ny regional fagplan. RVTS Øst og det selvmordsforebyggende nettverket bistår HSØ med kompetanse og ressurser i en arbeidsgruppe som jobber med konkrete tiltak for helseforetakene. Fagnettverket for selvmordsforebygging består av spesialrådgivere fra 11 helseforetak og sykehus i HSØ. RVTS Øst koordinerer fagnettverket på oppdrag fra HSØ.

Målgruppe

Ansatte i akuttmedisinske avdelinger.

CAMS – Collaborative Assessment and Management of Suicidality

Mål

Gi opplæring i behandlingsfilosofi og metoder for behandling av pasienter med forhøyet selvmordsrisiko, med vekt på samarbeid.

Målgruppe

Helsepersonell.

Gjennomføring

- I 2022 har RVTS Øst videreført samarbeid med Sykehuset Innlandet om implementering av CAMS i psykisk helsevern i Innlandet. RVTS Øst har deltatt i prosjektgruppen, levert oppfriskningskurs og ledet to veiledningsgrupper med klinikere som deretter startet lokale veiledningsgrupper i hver avdeling («train-the-trainers»)
- RVTS Øst har, i samarbeid med FoU-avdelingen i Vestre Viken, presentert erfaringer fra implementering av CAMS i Norge på *The European Symposium for Suicide and Suicidal Behaviour* (ESSB).
- RVTS Øst samarbeider med flere helseforetak om planlegging av kurs og implementering av CAMS i spesialisthelsetjenesten.

2.4 Personell som har deltatt i internasjonal tjeneste for Norge

RVTS Øst har i arbeidet for økt kompetanse og samarbeid på veteranområdet gjennom det nasjonale og de regionale fagnettverkene for innsatspersonell. Kompetansemoduler og støtte til implementering av kommunale handlingsplaner er tilbudt kommuner i samarbeid med statsforvalterembetene og Forsvarets Veterantjeneste. Det tilbys også undervisning til helsetjenesten, distriktpsykiatriske sentre, kurs for leger og psykologer, annet helsepersonell og egen e-læring for offentlig/kommunalt ansatte. Vi har et fortløpende utviklingssamarbeid med spesialisthelsetjenesten i forbindelse med kompetansehevede tiltak kommunalt, regionalt og nasjonalt.

Den interdepartementale arbeidsgruppen (IDA) er ansvarlig for å utarbeide en ny tiltaksplan for ivaretagelse av personell og deres familie før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Arbeidet ledes av Forsvarsdepartementet. RVTS Øst sitter i undergruppe Helse, og har deltatt i møter, delt erfaring og kompetanse, samt bidratt til å formulere tydelige og konkrete tiltak.

RVTS Øst har også utviklet en egen nettside om veteraner. I 2022 brukte vi denne nettsiden til å markedsføre NKVTS' forskningsprosjekt om veteranfamilier, våre egne veterantilbud samt e-læringskurset som bl.a. kommunale veteran-kontakter kan ta via KS Læring. RVTS Øst har et nært og hyppig samarbeid med de sentrale aktørene på veteranfeltet, slik som Helsedirektoratet, Forsvaret, Velferds- og arbeidsdirektoratet/NAV, Politidirektoratet, Bufetat, andre myndighetsorgan og veteranforeningene. I høst deltok vi på den nordiske veterankonferansen, NORDEFCO Veteran Conference 2022.

Kurs om veteraners psykiske helse

Målet er å gi kompetanse til leger og psykologer i første- og andrelinjetjeneste over hele landet om psykisk helse hos militært innsatspersonell og deres pårørende.

Brukermedvirkning

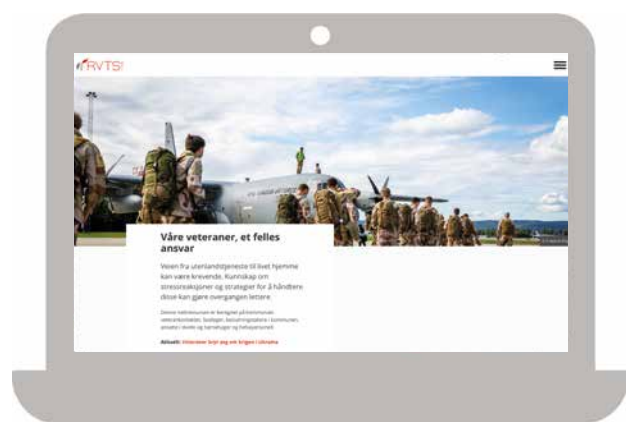
I hvert kurs deltar en veteran (fra en veteranorganisasjon) som forteller sin historie og svarer på spørsmål.

Gjennomføring

I 2022 ble det gjennomført kurs for leger og psykologer i Trondheim, med deltakere fra hele landet. Det ble også avholdt kurs for helsepersonell i Åmot kommune og Elverum kommune.

Det planlegges nå for å gjøre deler av kursinnholdet digitalt tilgjengelig fra 2023, for å tilgjengeliggjøre kunnskapsressurser om veteraner og veteranfamiliers psykiske helse for helsepersonell over hele landet. Et annet pågående prosjekt er samarbeidet med Moss DPS og Forsvarets sanitet om et mulig pilotprosjekt med gruppebehandling for veteraner, som et lavterskeltilbud i samarbeid mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste.

veteran.rvtsost.no

Evaluering

Ny forskning på temaet inkluderes og innholdet drøftes med samarbeidende kompetansemiljøer og ansatte ved Forsvarets sanitet. Kompetansebehov er kartlagt og nytteverdi, tilfredshet og måloppnåelse evalueres i etterkant av kurs. Kurs for helsepersonell evalueres og oppdateres løpende.

2.5 Sinnemestring – arbeid rettet mot voldsutøvere

Arbeidet med spredning av sinnemestringsmodellen i samarbeid med Brøset kompetansesenter ble videreført i 2022. RVTS Øst var vertskap for ett kull med 34 deltakere, og har bidratt med to dager undervisning. Nytt kull starter opp i 2023.

2.6 Los-funksjon

RVTS Øst hadde i 2022 totalt 12 los-saker. Flere av de som har henvendt seg til los-funksjonen i 2022 har mer kompliserte problemstillinger enn tidligere, f.eks. at hele familien har behov for hjelp. Det er også flere som nå etterspør en mer traumefokustert terapi.

RVTS Øst har også i 2022 hatt et godt samarbeid med Den nasjonale støttegruppen etter 22/7, og vi har holdt forelesning for to fylkeslag og en forelesning for det nasjonale styret.

2.7 Flyktninghelse og tvungen migrasjon

Redaksjonen til flyktning.net

Vi har gjennom deltakelse i redaksjonen bidratt til videreutvikling og oppdatering av flyktning.net. Vi har gått gjennom temaområdene som har blitt fordelt til oss, oppdatert innganger og foreslått/lagt inn nye ressurser.

Videreføring av samarbeidsprosjekt mellom Politiets Utlendingsenhet

Dette er et prosjektsamarbeid mellom RBUP Øst og Sør, RVTS Sør og RVTS Øst.

Målsetting

PU ønsket seg et opplegg for nyansattkurs med kjerneelementer fra barnefaglig kompetanseheving som RBUP Øst og Sør, RVTS Sør og RVTS Øst har levert tidligere, slik at mentorene i PU kan gjennomføre nyansattkursene med jevne mellomrom, og dermed sikre felles forståelse i organisasjonen. Formålet med innsatsen er å heve den barnefaglige kompetansen hos ansatte i PU. Dette bidrar til å øke kompetansen på minoritetsbarn og enslige mindreåriges behov og livssituasjon i møte med PU.

Målgruppe

Ansatte i PU, med særlig fokus på nyansatte.

Gjennomføring

I 2022 er det gjennomført to avdelingssamlinger knyttet til implementering av barnefaglig veileder i PU. Dessuten er det utviklet et digitalt barnefaglig nyansattkurs og dette kurset er gjennomført over 1.5 dag i samarbeid mellom RBUP Øst og Sør, RVTS Sør, RVTS Øst og PU.

Samskaping

Ansatte i PU har vært med på utvikling av veileder og innhold i kursdagene. Mentorer, nøkkelpersoner som tidligere har gått mentorutdanning i tidligere samarbeidsprosjekter mellom RBUP Øst og Sør, RVTS Sør, RVTS Øst og PU, har vært med på utvikling og gjennomføring av både avdelingsamlinger og nyansattkurs. I tillegg har barnefaglig koordinator deltatt i utvikling og gjennomføring. Avdelingsledelsen har også vært til stede på avdelingssamlinger.

Evalueringsform

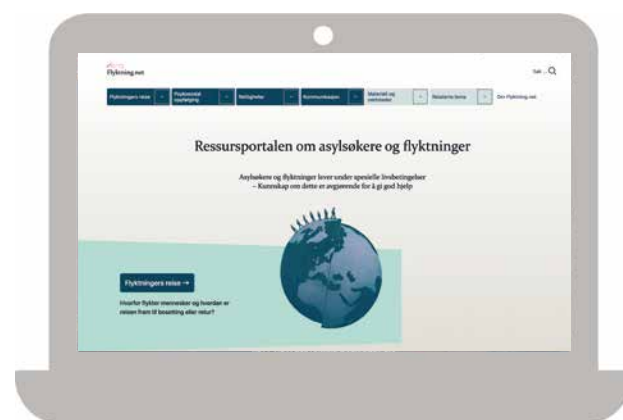
PU har iverksatt intern evaluering av avdelingsamling og nyansattkurs, som de bruker videre i organisasjonen. Det har vært fortløpende dialog med PU, og justeringer av opplegg underveis er basert på tilbakemelding fra ansatte.

Resultater

De viktigste arbeidet i tilskuddsåret har vært å gi støtte til implementering av barnefaglig veileder, og utvikling og gjennomføring av digitalt nyansattkurs. Tilbakemeldinger underveis har vært at de ansatte opplever at arbeidet deres blir enklere, at de lettere kommer i posisjon overfor barn og familier, det blir færre konflikter, og at ifølge PU gir barn, unge og familier uttrykk for å være fornøyd med møtet med politiet.

Omsorgsboliger for enslige mindreårige asylsøkere i Fredrikstad kommune

Prosjektet er et samarbeid mellom RVTS Øst og RVTS Sør.

flyktning.net

Målsetting

Formålet med innsatsen var å øke ansattes forståelse og kompetanse i møte med enslige asylsøkere.

Målgruppe

Ansatte på omsorgsboliger for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15–18 år.

Gjennomføring

I 2022 ble programmet *Relasjonsbasert traumebevisst omsorg* gjennomført for de ansatte i omsorgsboligene. Det ble holdt tre samlinger med alle ansatte og en samling med ledende miljøterapeuter og leder. Det ble også gjennomført to veiledningssamlinger for alle ansatte på hver bolig, samt veiledning av ledende miljøterapeuter og leder. Ledende miljøterapeuter har vært med på å gi innspill til innhold og opplegg på samlingsdagene, og alle ansatte har brakt med problemstillinger til drøfting i veiledningene.

Evaluering

Ledende miljøterapeuter har snakket med ansatte, tatt med tilbakemeldingene til samarbeidsmøtene og sendt oss dem skriftlig. Tilbakemeldingene var at undervisningssamlingene var praksisnære, at de fikk økt åpenhet blant ansatte, økt trygghet i å møte ungdommene og bevissthet rundt egen rolle.

Utvikling av en veileder for samtale med familier som har fått avslag på asylsøknad for Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS)

Prosjektet er et samarbeid mellom RBUP og RVTS Øst.

Målsetting

Formålet er at alle som jobber med barn skal få økt kompetanse på å snakke med barn og unge og deres familier som har fått avslag på sin asylsøknad, og få økt kunnskap om deres behov. Dette baserer NOAS på erfaring og undersøkelser som viser at barn ofte er lite informert og vet lite om egen sak når de returneres fra Norge. NOAS ønsket også å øke kunnskap og kompetanse hos ansatte som gjennomfører slike samtaler.

Målgruppe for veilederen

Ansatte på asylmottak, skole/barnehage, helsestasjon/skolehelsetjeneste, lavterskeltilbud og familievern.

Gjennomføring

I 2022 er det gjennomført fem møter med NOAS med tilbakemelding på faglig innhold og form på veilederen. NOAS har også sendt oss utkast, og vi har gitt skriftlig tilbakemelding. NOAS har selv hentet inn innspill fra familier og ansatte på hvilke behov de har i slike samtaler, og har lagt opp innhold og struktur etter det. Vårt bidrag har vært forskningsbasert kunnskap om migrasjon, traumer, stress og kommunikasjon. I tillegg har vi med kunnskap og erfaring knyttet til oppsett og form på veileder bidratt til å sikre at ansatte får læringsutbytte og at veilederen blir nyttig å bruke i praksis.

Evaluerings

NOAS har selv evaluert bruk av veilederen med sine ansatte og eksterne og fått tilbakemelding på hva som fungerer og hva som kan endres. I denne forbindelse må vi også nevne at NOAS fikk Barnerettighetsprisen 2022 for veilederen.

2.8 Forebyggende familiearbeid i eksil

Målet med prosjektet er å informere tjenestene om hvordan jobbe med familier som har blitt gjenforente, og øke bevissthet om situasjonen for familiegjenforente ektefeller og ungdommer.

Tiltak i prosjektet

- planlegging av undervisning med Nesodden kommune
- samarbeid med RBUP rundt planlegging av kurs *Ungdom og kriminalitet* i et familieperspektiv

Målgruppe

Tjenester som jobber med familier med migrasjonsbakgrunn.

Gjennomføring

Planlegging av kurs som skal holdes i mars 2023.

2.9 Torturutsatte

Målet er å spre kunnskap om avdekking og behandling av tortur, samt hjelpe myndighetene med å iverksette gode tiltak.

Gjennomføring

- deltakelse i referansegruppe for evaluering av Tilrettelagt tannhelsetilbud - TOO¹¹
- gjennomføring av to runder med kurset *Kropp og traume*. På kurset er det særlig fokus på

sammenhengen mellom kropp og sinn og at pasienter med traumeerfaringer trenger hjelp som ikke skiller mellom det psykiske og det somatiske. Kurset er en blanding av teori og praksis, hvor deltakerne blant annet øver inn konkrete ferdigheter for å hjelpe pasientene med de kroppslige traumesymptomene.

- holde kontakt med relevante fagmiljøer
- samarbeide med de andre RVTS-ene

2.10 Regionale tverrfaglige nettverk innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid

RBUP Øst og Sør har koordineringsansvaret for dette tiltaket. RVTS Øst har deltatt på planleggingsmøter.

2.11 Bistand til tjenestene i utviklingen av rusarbeidet

RVTS Øst har valgt å se dette tiltaket i sammenheng med Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner, tiltak 25: kunnskapsmoduler om rus og vold, se punkt 2.1.3.5.

2.12 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene

Arbeidet mot krisesentertilbudet i kommunene skjer med tilskudd fra Bufdir.

2.12.1 Nasjonal krisesenterkonferanse

På oppdrag fra Bufdir arrangerer vi nasjonal krisesenterkonferanse over to dager én gang i året.

Målsetting:

Den nasjonale konferansen er et ledd i vårt oppdrag om å bidra med kompetanseheving og nettverksarbeid for ansatte og ledere i krisesentertilbudet.

Gjennomføring

Den nasjonale krisesenterkonferansen ble gjennomført 26.–27.oktober 2022. Temaet på konferansen var «fra struktur til handling». Det var 105 fysiske deltakere og 45 digitale deltakere. Vi vet også at mange av de som deltok digitalt satt

sammen med kollegaer og fulgte konferansen. I planleggingen av konferansen ble det opprettet en arbeidsgruppe for utarbeiding av programmet, og i arbeidsgruppa deltok representanter fra to ulike krisesentre.

Evaluerings

I etterkant av konferansen ble det sendt ut et evalueringsskjema samt at vi fikk tilbakemeldinger fra alle krisesenterlederne i vår region på vår regionale krisesenterledersamling. RVTS-ene hadde også et eget evalueringsmøte i etterkant av konferansen for å oppsummere erfaringer og tilbakemeldinger.

2.12.2 Regionalt krisesenterarbeid

Regionalt krisesenterarbeid skal bidra til å gi ansatte og ledere ved krisesentrene kompetanseheving, samt legge til rette for samarbeid og nettverksbygging mellom sentrene.

Gjennomføring

Det er gjennomført fire nettverkssamlinger for ledere ved krisesentrene i regionen. Det har vært et særlig fokus på rollen som leder på et krisesenter, både internt og opp mot samarbeidpartnere i kommuner og bydeler.

Hamar interkommunale krisesenter har mottatt veiledning for sine ansatte fra RVTS Øst. Det har vært gjennomført fem veiledninger i 2022. Oslo krisesenter har fått veiledning i forhold til ukrainske flyktninger høsten 2022. De har også hatt en egen fagdag om makt og privilegier i sosialt arbeid.

2.12.3 Ny grunnutdanning for krisesenteransatte

Målsettingen er å utvikle grunnleggende opplæring om vold og traumer for ansatte ved krisesentrene. Opplæringen kan være en del av opplæringen for nyansatte ved krisesentrene og kan også tilbys ansatte i mindre stillinger, ansatte uten fagutdanning eller ansatte som ønsker oppdatert kunnskap om vold og traumer.

Målgruppe

Ledere og ansatte ved krisesentrene.

Gjennomføring

En arbeidsgruppe bestående av ledere ved tre ulike krisesentre har sett på behov og utarbeidet mål for en grunnleggende opplæring. Det er utarbeidet og gjennomført en pilot for nyansatte ved det nyetablerte krisesenteret i Halden. Her deltok også tre fagledere og tre andre ansatte i mindre stillinger

fra krisesenteret i Fredrikstad, Moss krisesenter og Asker, Bærum og Lier krisesenter. Opplæringen strakk seg over fire dager, samt oppfølging i etterkant. Temaene inkluderer: vold i nære relasjoner, kunnskap om belastninger og traumer, psykoedukasjon, ivaretagelse av voldsutsatte, samtaler på krisesenter, kulturell kompetanse og ydmykhet, samt ivaretagelse av hjelperen og metodikk for kollegaveiledning.

Evaluering

Den grunnleggende opplæringen er grundig evaluert for hver undervisningsdag, eventuelle justeringer vil ta utgangspunkt i disse evalueringene. Det er også en løpende dialog med lederne om hva de har behov for av kompetanse.

2.13 Sentrene mot incest og seksuelle overgrep (Nok/SMISO)

Arbeidet mot incest og seksuelle overgrep (Nok/SMISO) skjer med tilskudd fra Bufdir.

Målsetting

Arbeidet omfatter nasjonal og regional kompetanseheving for ansatte og ledere ved sentrene mot incest og seksuelle overgrep. Bufdir utvikler faglige anbefalinger for innholdet i tilbudet ved sentrene.

Målgruppe

Ansatte ved Nok-, SMISO-, krise- og incestsentre.

Gjennomføring

Høsten 2022 gjennomførte RVTS Øst, i samarbeid med RVTS Sør, en todagers samling for sentrene i region øst og sør. Temaet for dagene var erfaringsutveksling og selvivaretagelse. Målet med samlingen var å styrke og legge til rette for økt samarbeid på tvers av sentrene og gi nye verktøy for hvordan arbeide med selvivaretagelse i en jobb som er krevende.

Evaluering

Ansatte og ledere ga tilbakemelding på innhold og form for gjennomført samling. De ga også innspill til hvordan de ønsker at vi skal fortsette dette arbeidet videre.

Andre aktiviteter

- RVTS Øst inviterte i 2022 de andre RVTS-ene til felles digitale fagmøter om arbeidet mot incest og seksuelle overgrep. Det ble avholdt tre felles fagmøter for RVTS-ene i 2022, og det er planlagt og satt datoer for å møtes i 2023. På disse møtene delte vi informasjon om hvordan vi arbeider med oppdraget mot Nok-/SMISO-sentrene. Vi diskuterte også hvordan vi på sentrenes årlige landskonferanse kan dele informasjon om ulike kurs og tilbud til ansatte ved Nok-/SMISO-sentrene.
- Det har vært gjennomført to veiledninger av hele personalgruppen ved Nok. Elverum og to veiledninger av leder via telefon.

2.14 TryggEst

Arbeidet mot TryggEst-kommunene skjer med tilskudd fra Bufdir. TryggEst er navnet på et tiltak for vern av risikoutsatte voksne, dvs. personer med funksjonsnedsettelse, utviklingshemming, høy alder, rusproblemer, fysisk- eller psykisk sykdom, minoritetsbakgrunn eller annen seksuell orientering enn majoritetsbefolkningen. Målet er et fungerende voksenvern på linje med barnevernet.

Målsetting

RVTS-ene skal bidra til kunnskap om TryggEst i kommunene, nødvendig kompetanse i kommunene som benytter TryggEst, og understøtte arbeidet med sertifisering i risikovurdering.

Målgruppe

Ansatte som møter voksne i risikoutsatte livssituasjoner.

Gjennomføring

RVTS Øst jobber kontinuerlig i sin kontakt med kommunene for å gjøre TryggEst kjent og med å motivere for å ta TryggEst i bruk. Dette gjør vi når vi kommer i kontakt med kommuner i ulike fora, og særlig når kommunene ber om støtte til sitt voldsarbeid eller i forbindelse med utarbeiding av kommunale handlingsplaner.

RVTS Øst tilbyr kompetanseheving og støtte til de kommunene som allerede er TryggEst-kommuner. I 2022 har vi deltatt på samarbeidsmøter, fagdager og konferanser i regi av TryggEst kommuner. Vi har hatt workshop på den nasjonale TryggEst konferansen som Bufdir arrangerer hvert år. TryggEst og Østlandsnettverket mot æresrelatert vold og negativ sosial kontroll, som RVTS Øst koordinerer, arrangerte et nettseminar høsten 2022 om voksne i risikoutsatte livssituasjoner som utsettes for æresrelatert vold. Play it right er presentert i anledning Bufdirs faste månedlige digitale samling for TryggEst kommunene.

2.15 Jeg vet og Snakke med barn

Vårt arbeid med Jeg vet og Snakke med barn skjer med tilskudd fra Bufdir. Nettressursen JegVet.no ble lansert samtidig med snakkemedbarn.no i 2018, og Bufdir har gitt RVTS-ene et oppdrag om å «bidra til å gjøre læringsressursen Jeg Vet (jegvet.no) kjent i kommunene». Dette arbeidet gjøres i stor grad i sammenheng med snakkemedbarn.no.

[Jegvet.no](https://jegvet.no) - en gratis læringsressurs for barnehager og skoler om vold, overgrep, mobbing og barns rettigheter.

Gjennomføring

I 2022 har vi hatt stor aktivitet i prosjektet snakkemedbarn.no, der RVTS Øst både leder det nasjonale arbeidet med utvikling av nettressursen, simuleringen og utforming av felles undervisning, og har ansvar for arbeidet med kursing og spredning av nettressursen i egen region. Les mer om utviklingsarbeidet i pkt 1.5.3.

Vi startet i 2022 et samarbeid med en stor kommune der alle skoler og barnehager skal implementere snakkemedbarn.no. RVTS Øst bistår kommunen i tre trinn; med lederstøtte, opplæring av ressurspersoner som skal lære opp sine kollegaer, og organisering av nettverk for vedlikehold av innsatsen og kompetansen. En større bydel i Oslo har gjennomgått et tilsvarende program for alle sine barnehager.

Alle RVTS-ene gjennomfører digitale introduksjonskurs på omgang. Dette bidrar til en god samkjøring mellom sentrene og vi unngår overlapping av våre kurstilbud på snakkemedbarn.no.

Snakkemedbarn.no presenteres i de programmene RVTS Øst har rettet mot tjenester for barn og unge: traumesensitivt barnevern, traumesensitiv skole, kommuneprogrammet om vold og overgrep, traumebehandling i kommunen, kurs om skadelig seksuell atferd og kurs i psykososial beredskap. For å sikre at våre medarbeidere kan presentere snakkemedbarn.no på en god måte har alle ansatte ved RVTS Øst deltatt på internt seminar der snakkemedbarn.no ble presentert av prosjektgruppen og alle ansatte brukte snakkesimulatoren og reflekterte rundt dialogvalg i gruppe.

RVTS-ene har utviklet en tretrinnsmodell¹² for implementering av kompetanse på samtaler med barn og ungdom i en kommune eller skole/barnehage. Tretrinnsmodellen tilbys tjenester som henvender seg og ber om støtte. Ikke alle tjenestene ønsker eller har kapasitet til en slik grundig implementering, og kan da motta enklere opplegg.

Vi har i samarbeid med en barnehage i Lillestrøm kommune utviklet en modul for opplæring i «samtale med foreldre om bekymring», som er planlagt inn som en ressurs i undervisningsopplegget.

RVTS holder jevnlig digitale frokostseminarer med utgangspunkt i avatarene i simuleringen og de ulike problemstillinger de representerer. I disse seminarene inviterer vi inn ansatte i tjenestene som presenterer hvordan de jobber med problemstillinger rundt avatarene.

Annen aktivitet gjennom året har vært jevnlig poster i sosiale medier og markedsføring via nyhetsbrev.

Evaluerings

På våraparten publiserte FAFO delrapport 2 om implementeringsarbeidet med [jegvet.no](https://www.jegvet.no) og [snakkemedbarn.no](https://www.snakkemedbarn.no). Et funn er at implementeringsprosessen representerer en betydelig samstyringsutfordring, og at utfordringer med samordning representerer en barriere i implementeringsarbeidet. Prosjektgruppen i [snakkemedbarn.no](https://www.snakkemedbarn.no) vil ta disse anbefalingene i betraktning i videre implementeringsarbeid og revidert strategi for implementering. I tillegg viser vi til jevnlig rapportering til Bufdir for mer informasjon om evalueringsarbeidet.

2.16 Barnevernreform og kommunenes ansvar

Kompetansesentrene har i sitt samfunnsoppdrag en viktig rolle i å bistå kommunene i utviklingen av virkemidler for barnevernet, for eksempel gjennom å bistå i utviklingsprosjekter i de kommunale læringsnettverkene på barnevernsområdet. RVTS Øst har bidratt inn i flere læringsnettverk i vårt område også i 2022.

Læringsnettverket Innlandet – barneverntjenestene i Gjøvik, Nordre og Søndre Land og Gran

Målet er å gi økt kompetanse for ansatte og ledere i barneverntjenesten, helsestasjon, skole og PPT som møter barn med ulike belastninger i sin arbeidshverdag. Kompetansehevingen har et særlig fokus på felles fagløft innenfor traumesensitiv forståelse i arbeid med barn og unge. I 2022 er det gjennomført ledersamling med implementering, fire undervisningsdager og fire dager med workshop i traumebevisst omsorg for en ressursgruppe. Læringsnettverket har også fått undervisning i bruk av verktøykassen De tre gode hjelperne. I forkant av kompetanseheving er det gjennomført TANDEM-undersøkelse, for mer informasjon, se pkt 1.1.1.

Læringsnettverket SHARF – barneverntjenestene i Sarpsborg, Halden, Fredrikstad, Moss og Rakkestad

Målet er å gi økt kompetanse i traumesensitivt barnevern samt utdanne kursledere i TBO-F¹³. Målgruppen består av ansatte og ledere i barneverntjenestene, som primært jobber med fosterhjem og barn under omsorg. I forkant av kompetansehevingen er det gjennomført TANDEM for å treffe best mulig med undervisning. Vi har samarbeidet med prosjektlederen i læringsnettverket i forberedelsene av undervisningen. Det er også avholdt ledersamling med fokus på implementering.

Læringsnettverket SMART – barneverntjenestene i Skiptvet, Aremark, Marker, Råde, Hvaler og Våler

Målet er bistå med økt kompetanse innenfor TBO, verktøykassen De tre gode hjelperne og [snakkemedbarn.no](https://www.snakkemedbarn.no). Målgruppen er alle ansatte og ledere i barneverntjenesten. Det er gjennomført forundersøkelse ved bruk av TANDEM. Resultatet av dette er presentert i en egen ledersamling. I 2022 ble det gjennomført to undervisningsdager med hovedtema: traumebevisst omsorg.

Læringsnettverket Fremover Vest Oslo – barneverntjenestene i bydelene Frogner, Ullern, Vestre Aker og Nordre Aker

Målet er å gi økt kompetanse i traumesensitivt barnevern og etter hvert bistå med å utdanne kursledere i TBO-F. Alle ansatte samt ledere i barneverntjenestene deltar i kompetansehevingen. Det er gjennomført TANDEM-forundersøkelse. Resultatene er presentert på egen ledersamling. Det er i 2022 gjennomført 2x2 dager med undervisning i TBO.

Læringsnettverket Nedre Romerike – barneverntjenestene i Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal, Aurskog/Høland og Rælingen

I 2021 gjennomførte vi opplæring i TBO og TBO-F for ansatte og teamledere i barneverntjenesten som primært jobber med fosterhjem og barn under omsorg. Det ble også gjennomført fire workshoper for utvalgte ressurspersoner samt to dager med implementerings- og lederstøtte. Dette ble i 2022 fulgt opp med to dager undervisning med fokus på TBO-F og ivaretagelse av hjelperen. Årets undervisning ble planlagt sammen med ledergruppa i læringsnettverket.

2.16.1 Evaluering av arbeidet rettet mot læringsnettverk

I alle prosjektene er det brukt TANDEM-skjema for å treffe godt med undervisningen og for å vurdere hvor klar tjenesten er for å ta imot kompetanseutvikling. Det er også planlagt å bruke TANDEM til etterundersøkelser i flere av prosjektene. I alle prosjekter har vi et digitalt evalueringsskjema som gjennomgås etter hver samling. Vi tar hensyn til tilbakemeldinger som gjelder faglig innhold, tempo og gjennomføring av samlingene.

2.17 Innspill til veilederen Sammen om mestring

Helsedirektoratet skal i 2022 fortsette revideringen av *IS-2076 Sammen om mestring, veileder i lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne*. RVTS Øst er ikke bedt om å bidra.

2.18 Utarbeidelse av støttemateriell – nye læreplaner

Helsedirektoratet er i dialog med Utdanningsdirektoratet om utarbeidelse av støttemateriell knyttet til de nye læreplanene. RVTS Øst er ikke bedt om å bidra i 2022.

2.19 Nettbasert formidling

Vi sprer kompetanse gjennom helhetlig kommunikasjon og nyskapende digitale og praksisnære produkter. Se 1.5.3:

Samarbeid

RVTS-kommunikasjonsgruppe har møttes jevnlig gjennom året, noe som letter informasjonsflyten og styrker samarbeidet. Gjennom rutine- og samarbeidsbeskrivelsen «RVTS – En moderne familie¹⁴» er grunnlaget lagt for et godt fungerende samarbeid, med strukturer for samhandling og fordeling av oppgaver oss sentre imellom. Hvert senter har tatt og tar driftsansvar for å holde egen informasjon på rvts.no oppdatert. Driftsprinsippene inkluderer å fjerne utgåtte digitale ressurser og legge inn nye, slik at det skal være enkelt for brukerne å til enhver tid kunne finne en samlet oversikt over alle ressursene som de fem sentrene tilbyr.

Vi har også fokus på samarbeid knyttet til promotering av, og arbeid med, felles prosjekter og arrangementer. Det desidert største i 2022 har vært RVTS-konferansen 6. desember, men også jevnlig samarbeid om å dele mange av hverandres arrangementer i sosiale medier samt gjennomføring av åpne nettseminarer som strømmes på Facebook.

Vi har også videreført vårt kommunikasjonsfaglige samarbeid i regionen, med jevnlig møter mellom KORUS Oslo, KORUS Øst, NAPHA, RBUP og oss.

Media, podkast-episoder og fagbøker

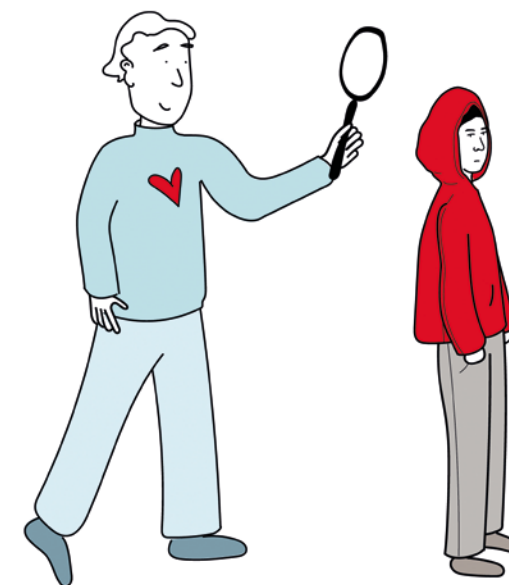
I 2022 har flere av våre spesialrådgivere bidratt til mediasaker og ulike formidlingsoppdrag i offentligheten. Noen av temaene vi har belyst gjennom *intervjuer i media* er masseskytingen i Oslo, veteraners psykiske helse, menneskehandel, rasisme, barn og unge som er forsvunnet fra norske asylmottak og flere vinklinger mht. krigen i Ukraina og flyktninger som kommer til Norge. Av

podkaster har vi bidratt til «Selvmordstanker og selvskading» i Hverdagspsyken (mars), «Hvordan få til god samhandling mellom DPS og NAV?» (oktober) – og i tillegg har vi fortsatt å informere om, spre og markedsføre podkasten *Samuel trenger hjelp*, som ble utviklet i 2021. På slutten av året startet vi planleggingen av en ny egenutviklet podkast, som skal belyse dialog om seksualitet.

Flere av våre kolleger har også skrevet og lansert fagbøker. Noen eksempler er «Sosialt arbeid med sårbare migranter – kunnskap, regelverk og praktiske råd» utgitt sammen med KORUS Oslo og fagboken «Dialog om seksualitet».

Annet formidlingsarbeid er at vi i samarbeid med Norsk psykologforening har oversatt informasjonsmaterieill til ukrainsk. Temaene er krisereaksjoner og mestring, og hvordan støtte barn i en krisesituasjon. Informasjonsmaterialet er tilgjengelig både via psykologforeningens nettsider og psykososialberedskap.no.

2.19.1 Nettressurser med brukertall

Nettside	2020	2021	2022	Nettside	2020	2021	2022
rvts.no				snakkemedbarn.no / simulator			
Sidevisninger	90 811	72 318	80817	Gjennomspillinger	33 021	55 707	59 178
Brukere	24 918	21 653	25233	Unike spillere	10 605	13 339	14 457
Økter	31 783	28 527	32588				
rvtsost.no				menneskertilsalgs.no			
Sidevisninger	218 389	291 899	288 750	Sidevisninger	14 659	20 265	26 294
Brukere	53 133	69 739	69 824	Brukere	5 348	8 161	10 133
Økter	78 850	106 456	106 184	Økter	6 888	10 702	13 983
Utveier.no				veteran.rvtsost.no			
Sidevisninger	24 650	24 745	23 938	Sidevisninger		4 381	2 271
Brukere	13 081	12 218	9 081	Brukere		1 456	807
Økter	15 687	14 740	12 125	Økter		2 011	1 068
psykososialberedskap.no				traumebehandling.no			
Sidevisninger	104 567	96 669	81 598	Sidevisninger		182 533	227 726
Brukere	29 080	25 072	26 898	Brukere		45 158	64 313
Økter	39 658	37 980	40 232	Økter		68 978	93 849
rettentil.no				Smart App			
Sidevisninger	7 698	8 154	6 823	Brukere	4 397	3 731	4 246
Brukere	2 288	2 533	2 688	Økter	13 161	10 228	10 434
Økter	2 948	3 271	3 429	Gj.snitt tidsbruk	03:43	02:58	02:51
snakkemedbarn.no				Årsrapport			
Sidevisninger	378 923	357 064	144 268	Sidevisninger		3 298	1 189
Brukere	72 100	60 559	54 825	Brukere		349	492
Økter	113 805	108 573	91 620	Økter		622	604
traumesensitivt.no							
Sidevisninger	67 015	49 732	44 271				
Brukere	4 660	5 455	6 532				
Økter	12 795	11 997	11 253				

Sluttnoter

¹ FACT-team er et felles helsetjenestetilbud hvor kommunen og sykehuset samarbeider om å tilby en fleksibel og aktivt oppsøkende behandling til pasienter med rusproblematikk og psykiske lidelser. Pasientene som får et tilbud gjennom FACT-teamet, er gjerne pasienter som ikke fanges opp eller kan inkluderes i de andre behandlingstilbudene.

² Vi teller alle kursdeltakere hver dag vi har undervisning, så tallet viser personer ganger undervisningsdager.

³ Vi har tatt i bruk TANDEM, Trauma and Development Education Monitor, i flere av våre prosjekter der målet er å utvikle traumekompetanse i tjenestene

⁴ SSA - Skadelig seksuell atferd

⁵ Rapportering på tiltak i regional plan finnes i 2.1.2.2, 2.1.3.5,2.1.4.4, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.5, 2.19.

⁶ Undervisningsmateriellet er tilgjengelig på:
www.psykososialberedskap.no/undervisning-om-ivaretagelse-av-flyktninger-fra-ukraina-2/

⁷ EHiN, E-Helse i Norge er Norges største e-helsekonferanse og står for E-Helse i Norge.

⁸ RVTS Midt har prosjektlederansvaret for arbeidet med nettressursen.

⁹ Chatsafe er en veiledning for unge om hvordan å kommunisere trygt om selvmord på nettet, utviklet av det australske forskningssenteret Orygen med støtte fra den australske regjeringen. NSSF er ansvarlig for å implementere Chatsafe i Norge.

¹⁰ Nettressurs på RVTS Nord sin hjemmeside: rvtsnord.no/fagomrader/flyktninghelse-og-tvungen-migrasjon/seksualisert-vold-benytted-som-vapen-i-krigen-i-ukraina/

¹¹ Tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsofsatte og personer med sterk angst for tannbehandling (odontofobi).

¹² Tretrinnsmodellen består av lederstøtte, opplæring av mentorer som skal lære opp kollegaer og organisering av nettverk for vedlikehold.

¹³ TraumeBevisst Omsorg for Fosterforeldre (TBO-F) består av åtte kurssamlinger med påfølgende gruppeveiledning for fosterforeldre. Det bygger på en kursrekke som ble utarbeidet av National child traumatic stress network (NCTSN) i USA. For mer informasjon, se www.traumebevisst.no/fosterforeldre/

¹⁴ <https://rvts.no/app/uploads/sites/6/hdirenmodernefamilie.pdf>

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, region øst

Vårt samfunnsoppdrag er å bidra til kvalitetsutvikling i alle tjenester som arbeider med barn, unge og voksne. Målet er å bidra til å forebygge vold og overgrep, traumatisk stress, selvmord og selvskading, og å spre kunnskap om flyktningehelse og tvungen migrasjon. Med andre ord skal RVTS Øst være en tjeneste for tjenestene.

T: 22 58 60 00
post@rvtsost.no
rvtsost.no